IX. évfolyam, 36. szám
1953. szeptember 3

Ára: 70 fillér

Ludas Matyi

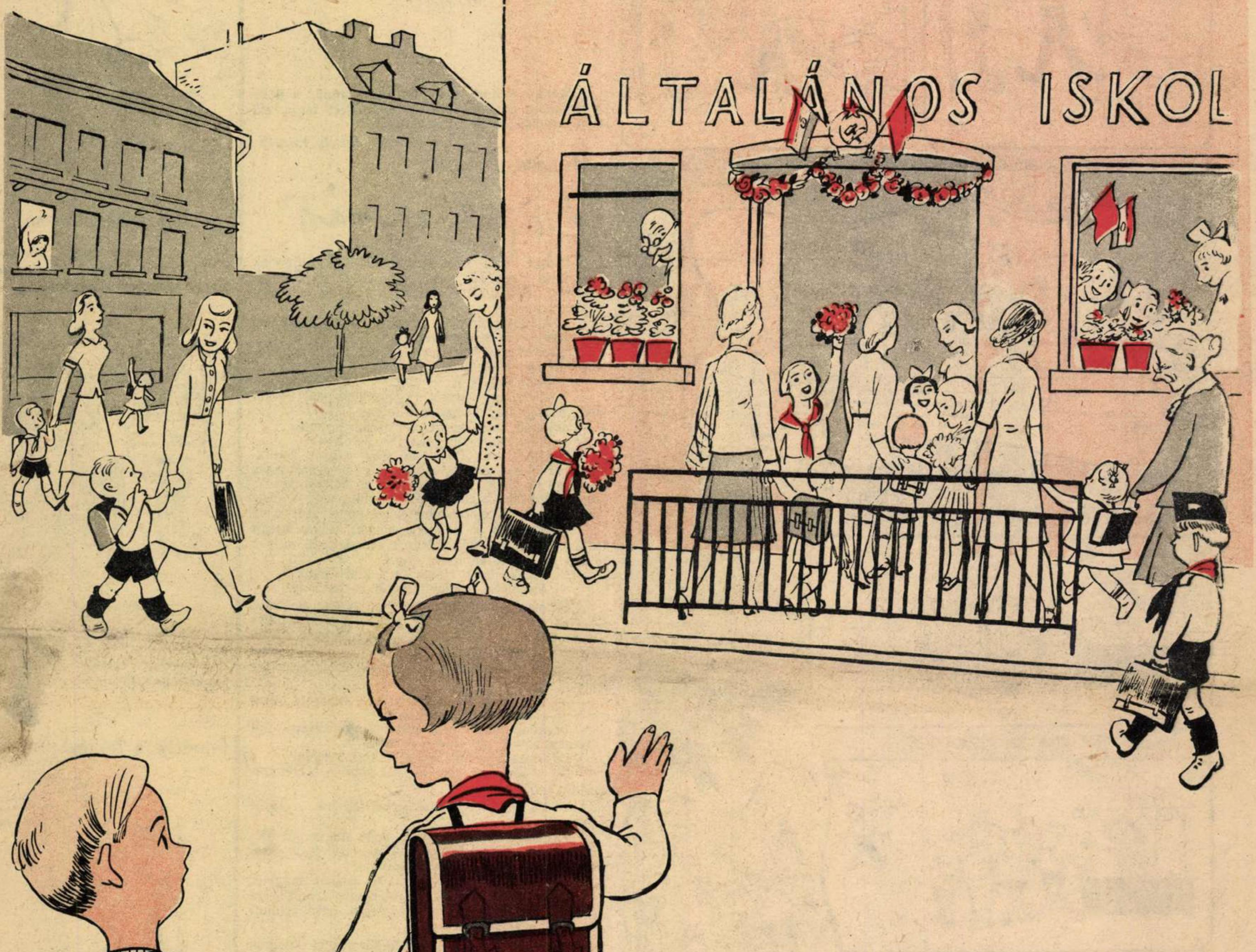
ÁLTALÁNOS ISKOL
Szűr-

Kezdődik a tanév!

— Gyere Öcsi, ne izgulj . . . Én is így drukkoltam fiatalkoromban . . .

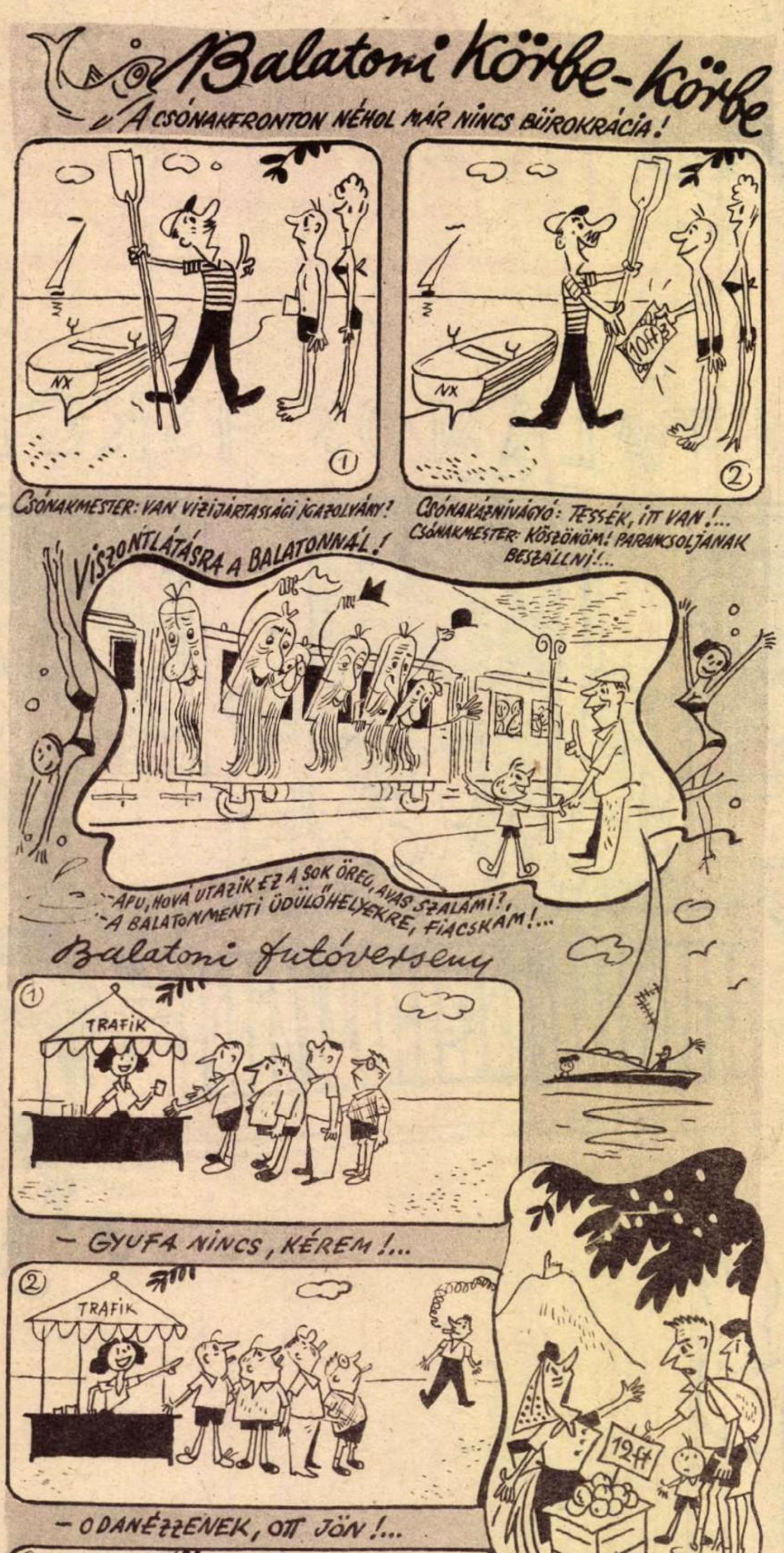
Balatoni körbe-körbe
A CSÓNAKFRONTON NÉHOL MÁR NINCS BÜROKRÁCIA!
NX
①
10 Ft
②
CSÓNAKMESTER: VAN VÍZIJÁRTASSÁGI IGAZOLVÁNY?
CSÓNAKÁZNIVÁGYÓ: TESSÉK, ITT VAN!...
CSÓNAKMESTER: KÖSZÖNÖM! PARANCSOLJANAK BESZÁLLNI!...
VISZONTLÁTÁSRA A BALATONNÁL!
–APU, HOVÁ UTAZIK EZ A SOK ÖREG, AVAS SZALÁMI?,
–A BALATONMENTI ÜDÜLŐHELYEKRE, FIACSKÁM!...
Balatoni futóverseny
TRAFIK
– GYUFA NINCS, KÉREM!...
– ODANÉZZENEK, OTT JÖN!...
– UTÁNA, TŰZ!...
12 Ft
TIHANYI GYÓGYBARACK
–HOGY DRÁGA? DE EZ FÁRÓL VAN, LELKEM ELVTÁRS!...
KÖRBE-KÖRBE JÁRTA TOVCZ TIBOR
ÁLLOMÁSFŐNÖK
Egyszer kell – egyszer NEM kell!
–KELL PECSÉT A RETÚRJEGYRE?
–MINDJÁRT MEGMONDOM! KELL NEM KELL, KELL, NEM KELL... MA KELL!...

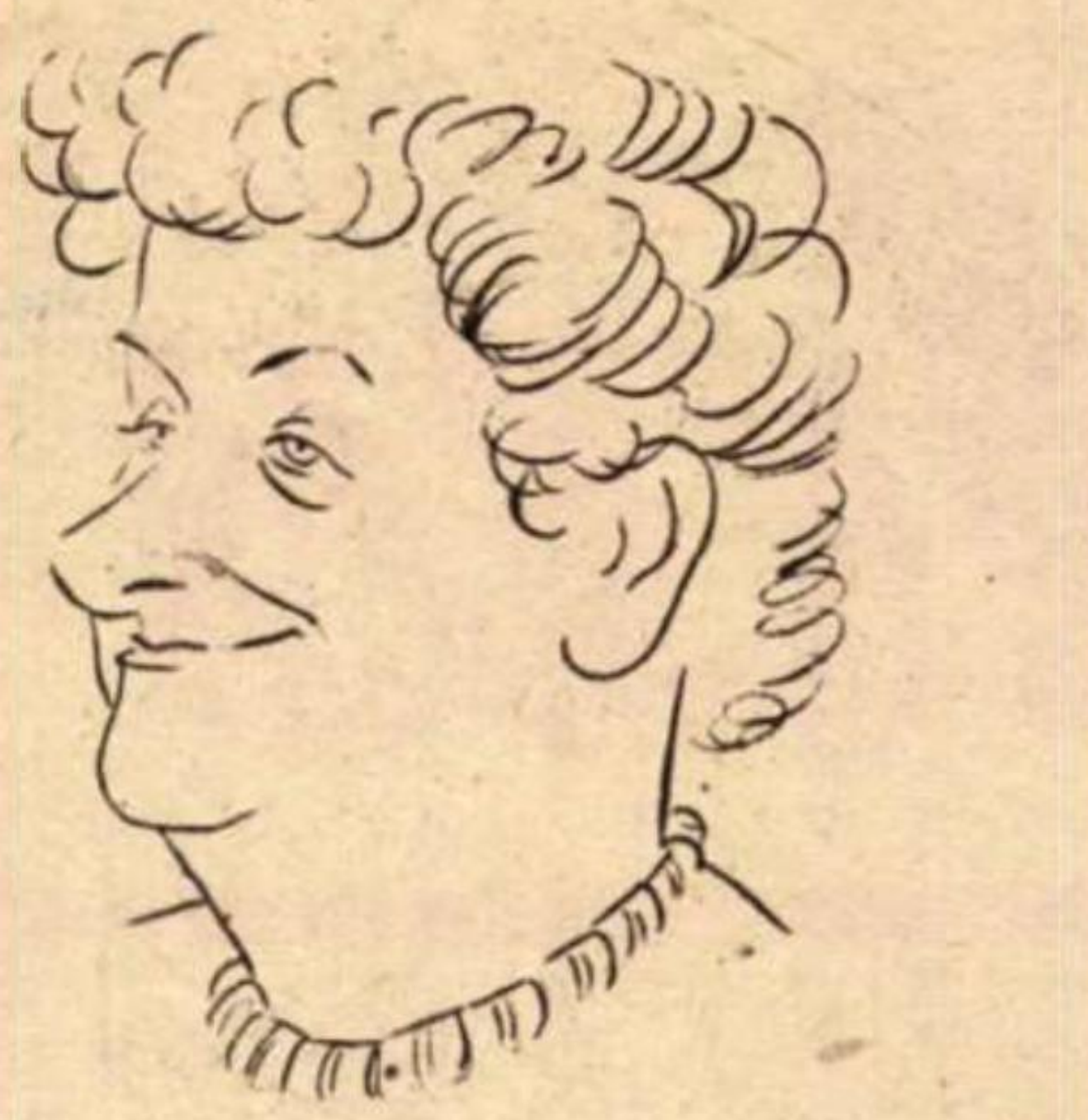

Monica Felton, a kiváló angol írónő, a Béke Világtanács Sztálin-békedíjjal kitüntetett tagja, aki Magyarországon tölti szabadságát.

(Sándor Károly rajza)

Monica Felton:

Értjük egymást

Jóképű házaspárral ismerkedtem meg, fiatalok voltak és jókedvűek, csak úgy áradt belőlük az életöröm. Boldogan állapítottam meg, hogy mindketten beszélnek angolul.

— A feleségem jó, — mondotta a férj szerényen odavetve, — de én nem vagyok jó...

Észrevehette, hogy csodálkozom ezen a valomáson, mert hozzáfűzte:

— Nem vagyok jó — angol.

— Annyi baj legyen, — jegyeztem meg — remélem meg fogjuk egymást érteni.

Bólintott, majd kedvesen hozzám fordult:

— Nem akarta megvenni a Balatont?

Álmélkodtam. Bevallom, nem vagyok kapitalista, azonkívül nem is sejtettem, hogy a szépséges magyar tó eladó. Az asszonyka is beleavatkozott, magyarázkodni kezdtünk és kiderült, hogy a férje összetévesztett két rokonhangzású angol szót. Nem eladásra kínálta a Balatont, hanem kedves baráti kirándulásra. Megköszöntem a kedvességét, mire a fiatal férfiú bőszen felém vágta:

— Örülök, hogy elfogadta a kihívásomat!

— Meghívás, — javította ki az asszony.

Másnapra beszéltük meg a hajókirándulást. A nap vakítóan ragyogott, a tó tükre csodálatos hullámokban fodrozódott. Zsúfolásig megtelt a hajó vidám kirándulókkal. Körülöttünk utastársaink szendvicseket és más jó falatokat kezdtek kicsomagolni.

— Nem akar kolbász lenni? — kérdezte tőlem a férfi a legszívélyesebb mosollyal.

Bevallom, erre még sohasem gondoltam. Jól érzem magam, így ahogy vagyok.

És összenevettünk a fiatal asszonykával.

De a barátunk nem hagyta abba a szeretetreméltó invitálást.

— Ha majd megérkezünk, hal leszünk... vajba sült hal...

Lassacskán úgy éreztem, hogy máris pörkölődöm a szikrázó verőfényben. Észrevette gyöngyöző homlokomat és nyájasan hozzátette:

— Veszünk egy kávéházat és leszünk fagylalt.

A Balaton megvásárlása után már cseppet sem csodálkoztam azon, hogy rövidesen kávéháztulajdonosokká válunk.

Partraszálltunk. A vendéglőben nem kaptunk halat. Új barátom angyali kedvességgel vigasztalt elragadó angol nyelvén:

— Nem baj, majd leszünk disznók, vagy kicsiny marhák!

Kuncogtam és jó étvággyal láttam neki a kicsi marhának, vagyis a borjúhúsnak.

Megszomjaztam, italt kértem.

— Én is szomjas vagyok, — mondta erre a barátom — de kövér vagyok és nem szabad sokat innom.

Gyöngéden ránézett a feleségére:

— Az asszony felöklel, ha sokat iszom...

— Mivel? Nem látom a szarvát...

Tréfásan azt akarta mondani, hogy az asszony „megveri", ha nem törődik az egészségével és a „butts" és a beats" szókat cserélte össze. Micsoda felszabadult, szívbéli kacagással mulattunk hármasban ezen a kis tévedésen!

Remekül sikerült a vacsora. A kicsi marha után barack „lettünk", szőlő lettünk és fagylalt lettünk. Minden lettünk csak éhes nem lettünk.

— Bizonyára alaposan elfáradt, — fordult hozzám az ifjú férj. — Vacsora után iszunk egy jó erős kávét!

— Köszönöm, ha kávét iszom nem tudok aludni...

Összeráncolta a homlokát, leltározta magában az angol szavakat, aztán diadalmasan kivágta:

— Én pont fordítva vagyok vele. Ha alszom nem tudok kávézni.

Elismerően felkacagtam. Bravó! Remekül megértettem a szójátékot. Amikor gratuláltam a teljesítményhez, szerényen elhárította a bókot.

— Azért értette meg, mert bizonyára hallotta már a viccet...

— De nem ilyen pompás angol kiejtéssel! — mondottam halálos komolyan...

És összenevettünk hárman, két kedves fiatal magyar és az angol vendég a magyar tenger partján a felejthetetlen nyárutói alkonyatban...

For Ludas Matyi from Monica Felton

Az ütemes termelés...

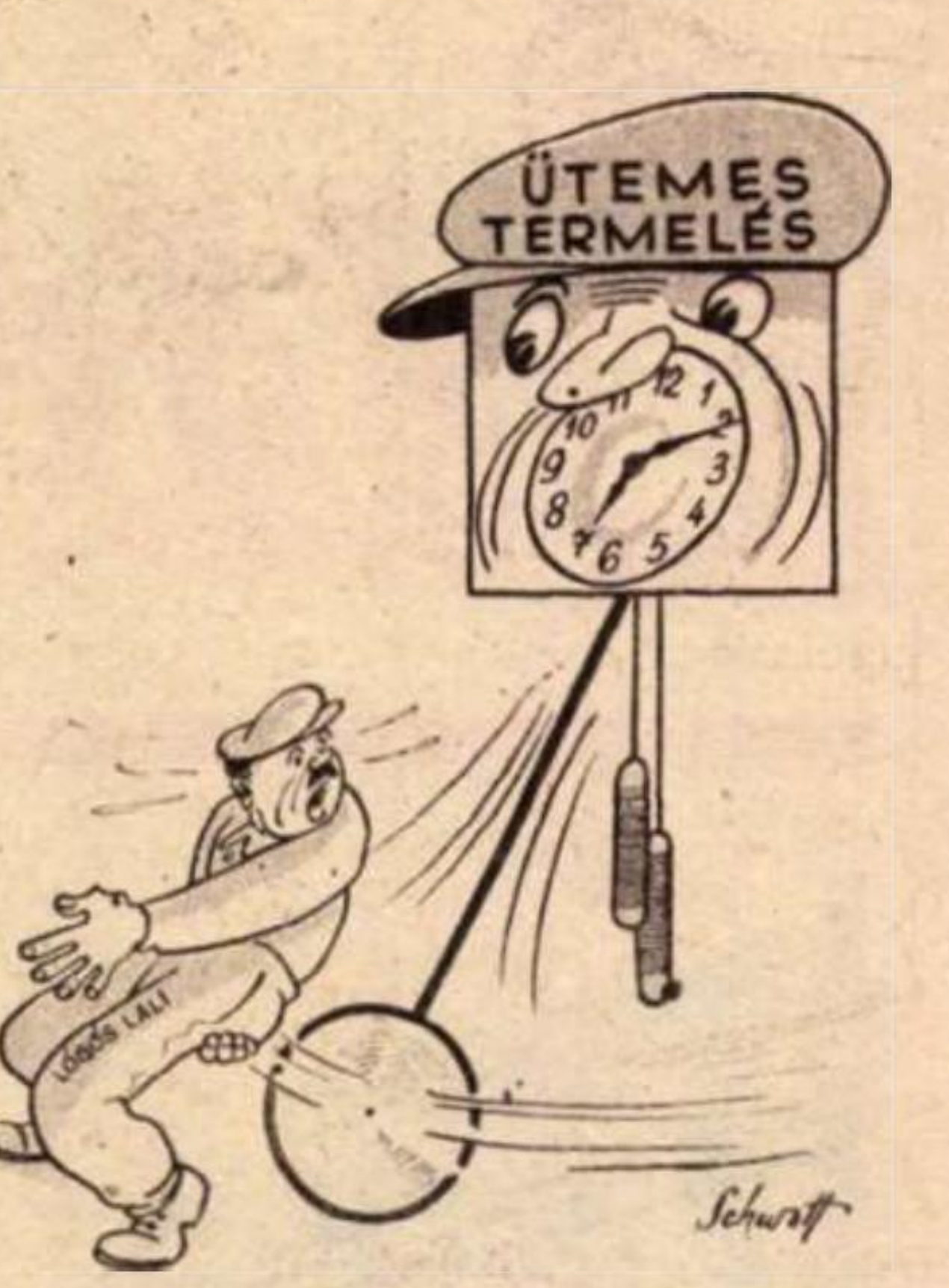
ÜTEMES TERMELÉS

...első üteme!

•

Jogos aggodalom

„Élelmiszeripari Minisztérium" feliratú szekrényben árusítják a fagylaltot az utcai fagylaltárusok.

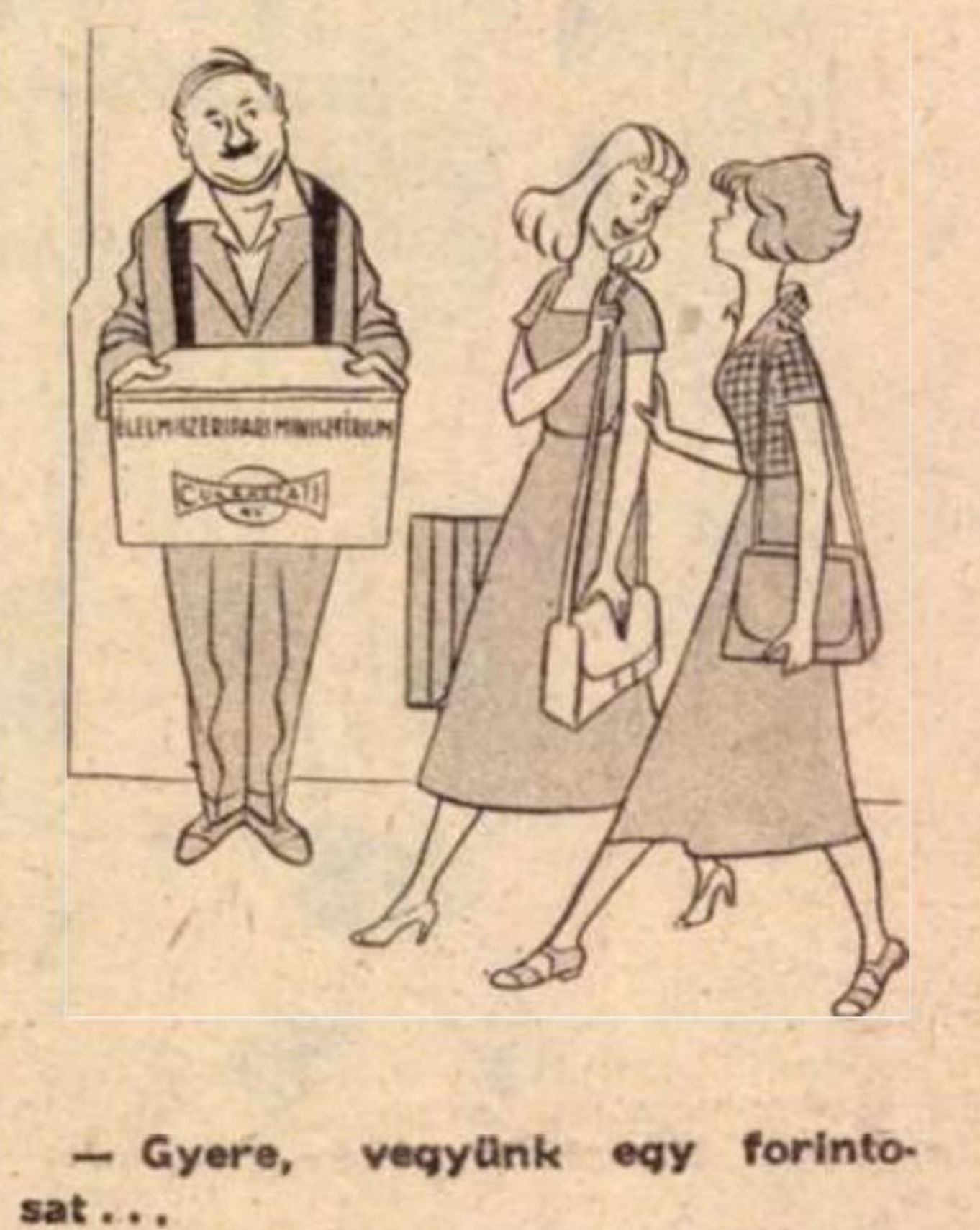
ÉLELMISZERIPARI MINISZTÉRIUM

— Gyere, vegyünk egy forintosat...

— Dehogy veszek... Biztosan kapucédula kell...

•

Ismerik a hóvégi hajrát!

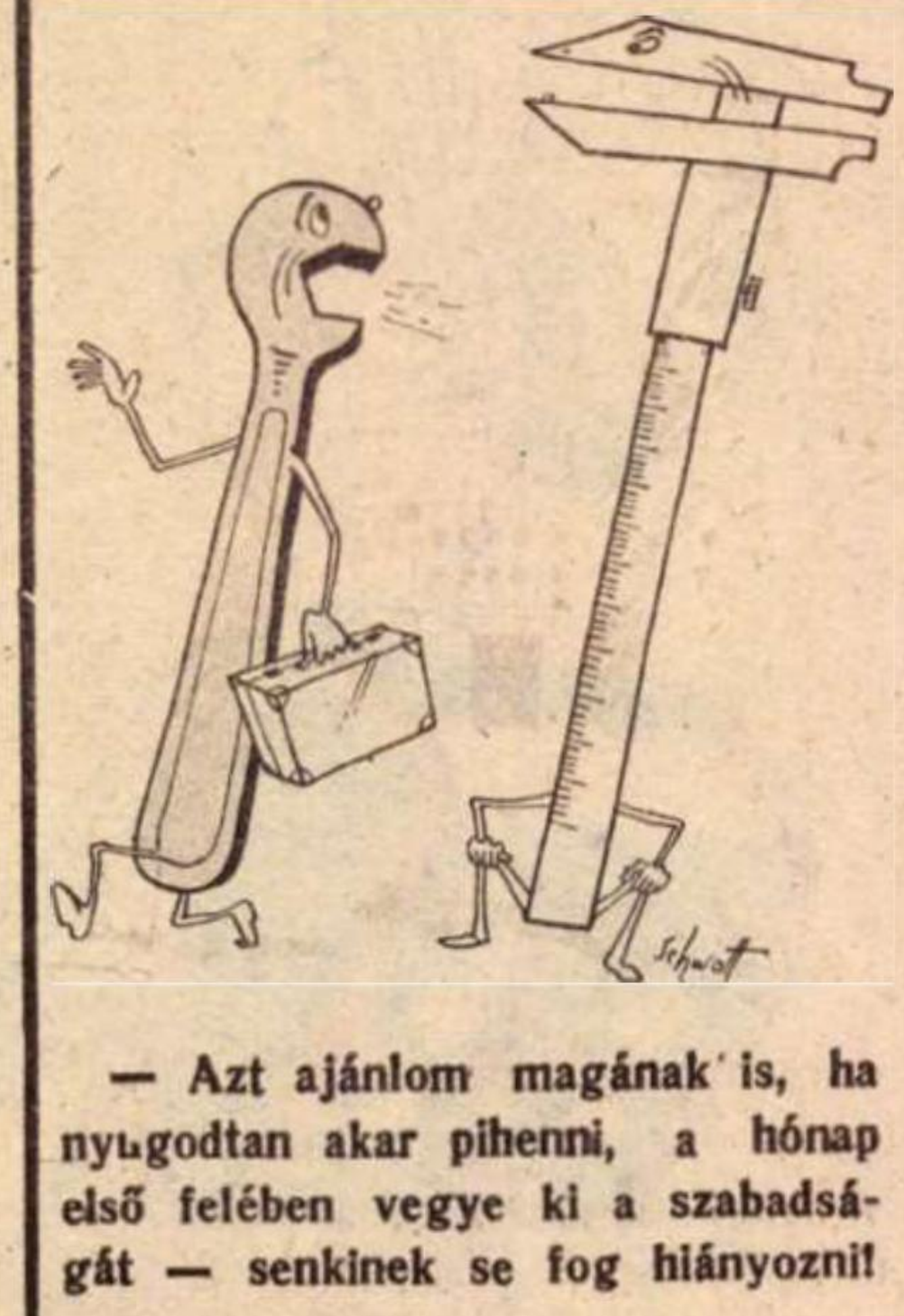

— Azt ajánlom magának is, ha nyugodtan akar pihenni, a hónap első felében vegye ki a szabadságát — senkinek se fog hiányozni!

•

Kényelmes MHK-zó

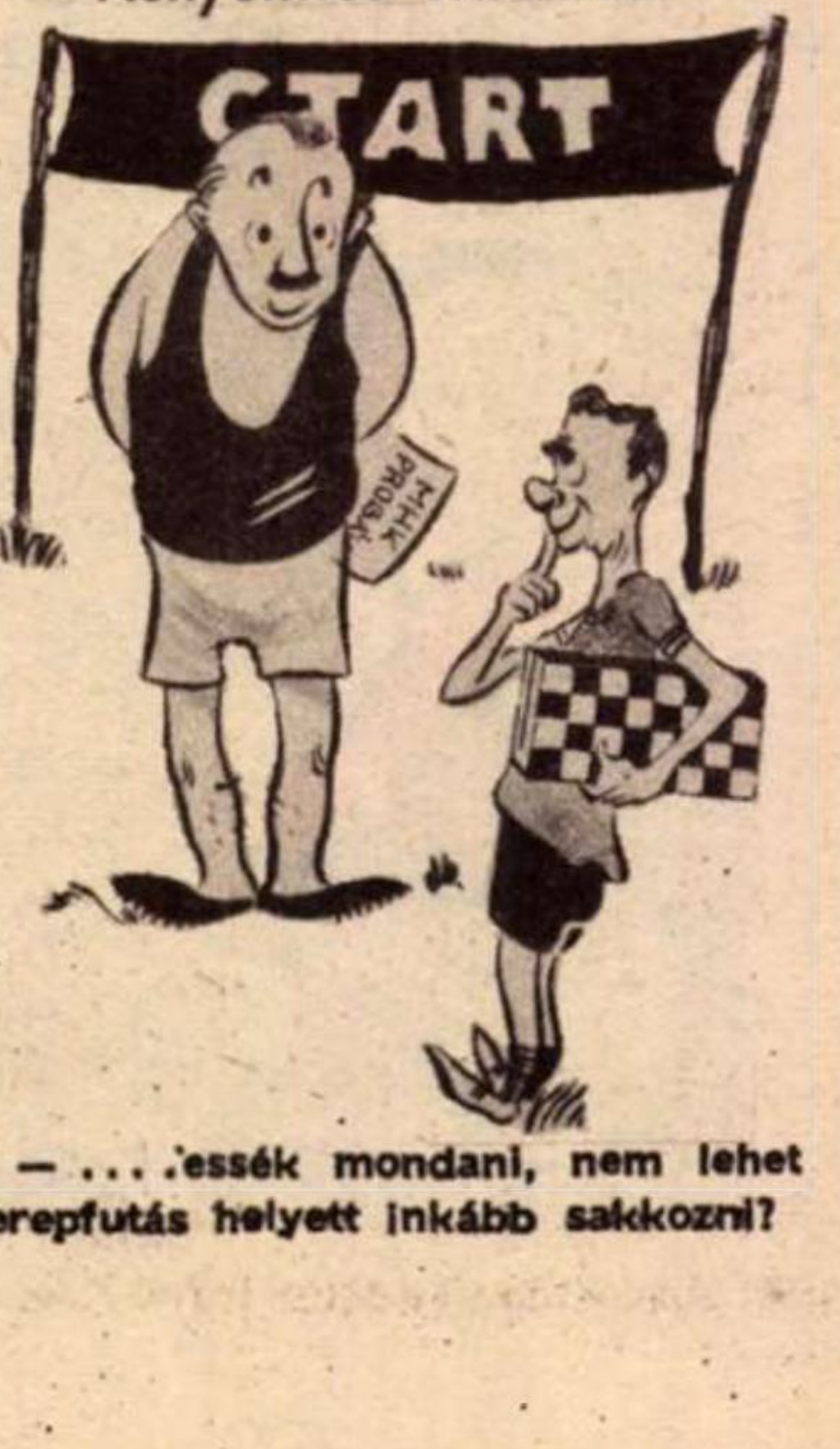
START
MHK PRÓBÁK

— ... .essék mondani, nem lehet terepfutás helyett inkább sakkozni?

Rajzos KÜLPOLITIKAI NEGYEDÓRA

Egy ljubljanai mozilátogató tragédiája . . .

(A jugoszláv lapok arról írnak, hogy sok az amerikai film és sok az elmebeteg Jugoszláviában)

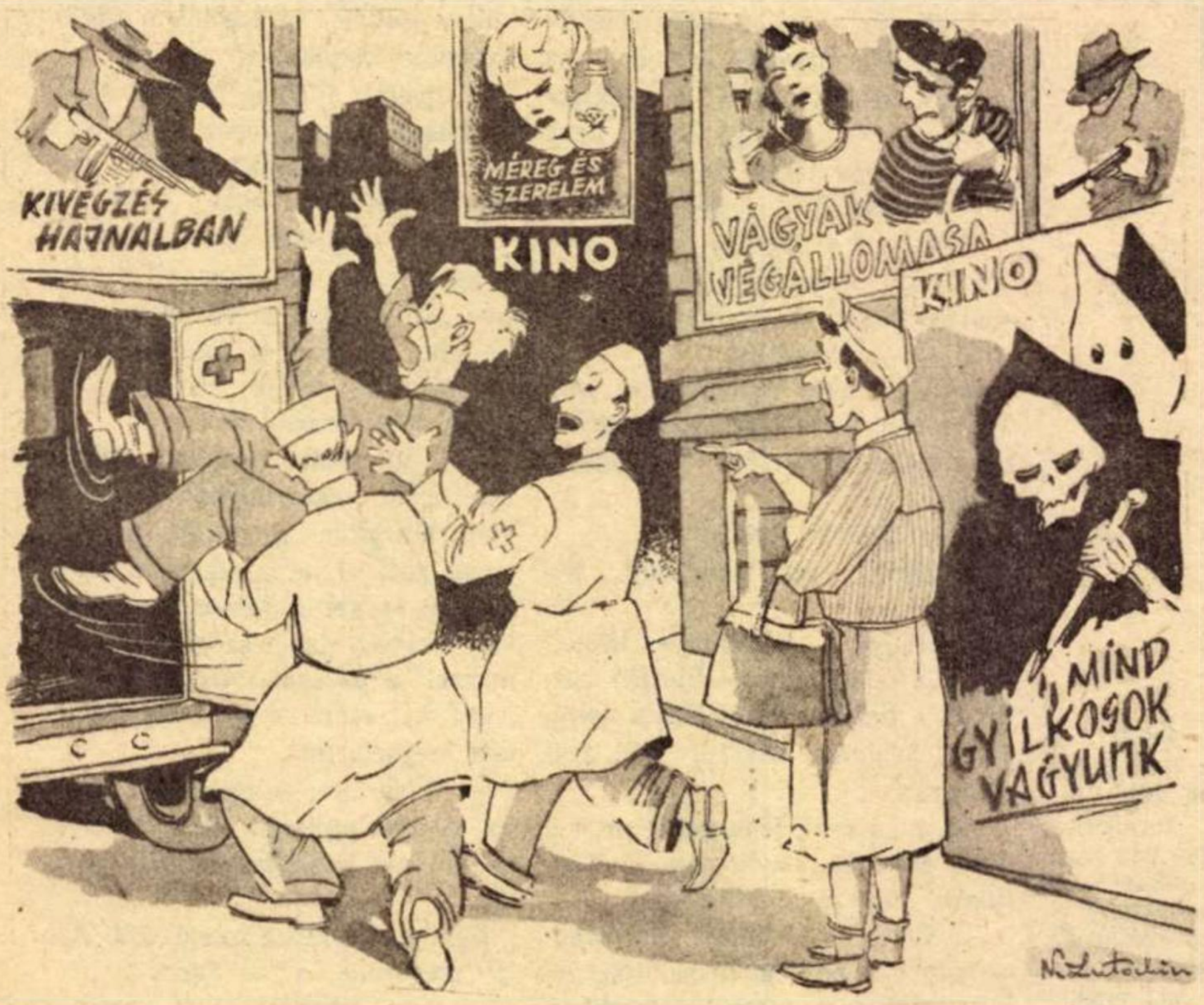

Kezdődik a film. Villámlás, mennydörgés, zuhogó eső. Hátborzongató. A vihar belekapaszkodik a főúri kastély szögleteibe és rázza, cibálja. A kulisszák mintha üvöltenének: „Kegyelem, mi ártatlanok vagyunk!" A kastély lakója Krisztina, a hajdani svéd királynő. A történelem semmi jót nem tud mondani róla, ám ez a film annál többet. A „Méreg és szerelem" hősnője megbocsátó szerelmes, nemeslelkű úrnő. Az értelmesebb nézőket a rosszullét környékezi.

Janez Hribar érzékeny idegzetű ember. Támolyogva hagyta el a mozit.

„Töltsd meg a poharat" hirdeti egy rikító transzparens Gordon Douglas rendező filmjét. A meleg nyári délutánon némileg már maga a cím is felüdíti hősünket. Habzó hideg sört lát csorogni lelki szemei előtt. No, majd ez a film talán jót tesz...

A film hőse halálos beteg. Nyilvánvaló, hogy inkább a halált választja majd, semminthogy megváljon az alkoholtól. És valóban: a darab befejezésekor, részegen, szörnyű vonaglás után visszaadja lelkét a teremtőnek.

Két ilyen film egy délután, majdnem sok a jóból.

„Gyilkosság!" üvölti a Siska-mozi fényreklámja. Jean Simmons, Herbert Marshall. Lélektani-bűnügyi dráma!

Janez zaklatott lelke már nem vágyódik erre az izgalomra. Támolyog a sötétedő utcán. Talán inkább azt a másikat? Maurice Decobra regénye nyomán készült film: „Kivégzés hajnalban".

De nem, mégse. Elég ezekből az idegtépő rémdrámákból. Haj, ezek az amerikaiak...

Lássuk csak a Litostroj-mozit... két megálló ide... Aha, ez igen. „Vágyak vására". Vivian Leigh a főszereplő. Az a gyönyörű szőke. Nocsak.

— Mindjárt ezzel kezdhettem volna: andalító tiszta szerelem — gondolja Janez Hribar. — Ez majd megnyugtat. Utána egy jó alvás, aztán holnap... csak lesz talán valahogy...

USA-beli kisváros pályaudvarán áll egy fiatalasszony. Ő az... igen... Most odalép hozzá egy tengerész. Megszólítja:

— Asszonyom — mondja — szálljon fel a „Vágy"-villamosra s onnan szálljon át a „Temető"-nevűre és akkor kiér az Elisiumi-mezőkre.

Így indul a film.

Janez végigsimítja a homlokát.

— Talán mégsem kellett volna bejönnöm — gondolja ijedten.

A film pereg:

Az ifjú férj beteges hajlamai miatt a család szégyene, öngyilkos lesz. Az asszony — tönkrement földbirtokos lánya — a prostitució mocsarába veti magát. Tébolyult érzékisége, vágyai az őrületbe viszik.

Janez Hribar felordít és ütni kezdi a szomszédait. Kiabálás, rémült sikoltozás a moziban. A film vetítése megszakad, kigyúl a villany. A megvadult, dühöngő embert lefogják, míg megérkeznek a mentők. Kényszerzubbony, elmegyógyintézet.

Utójáték: A kórházban

A felvételi iroda ügyeletese:

— Iratai nincsenek, zsebei majdnem üresek. Egy zsebkendő, gomb, néhány dinár és három darab mozijegy. Mindhárom más és más filmszínházba szól, de valamennyi mai keletű...

A segédorvos:

— Aha... világos a dolog... Három amerikai film egymás után... A drótkötelet is kikezdené!

Vadász Ferenc

Anglia, a tenger ura

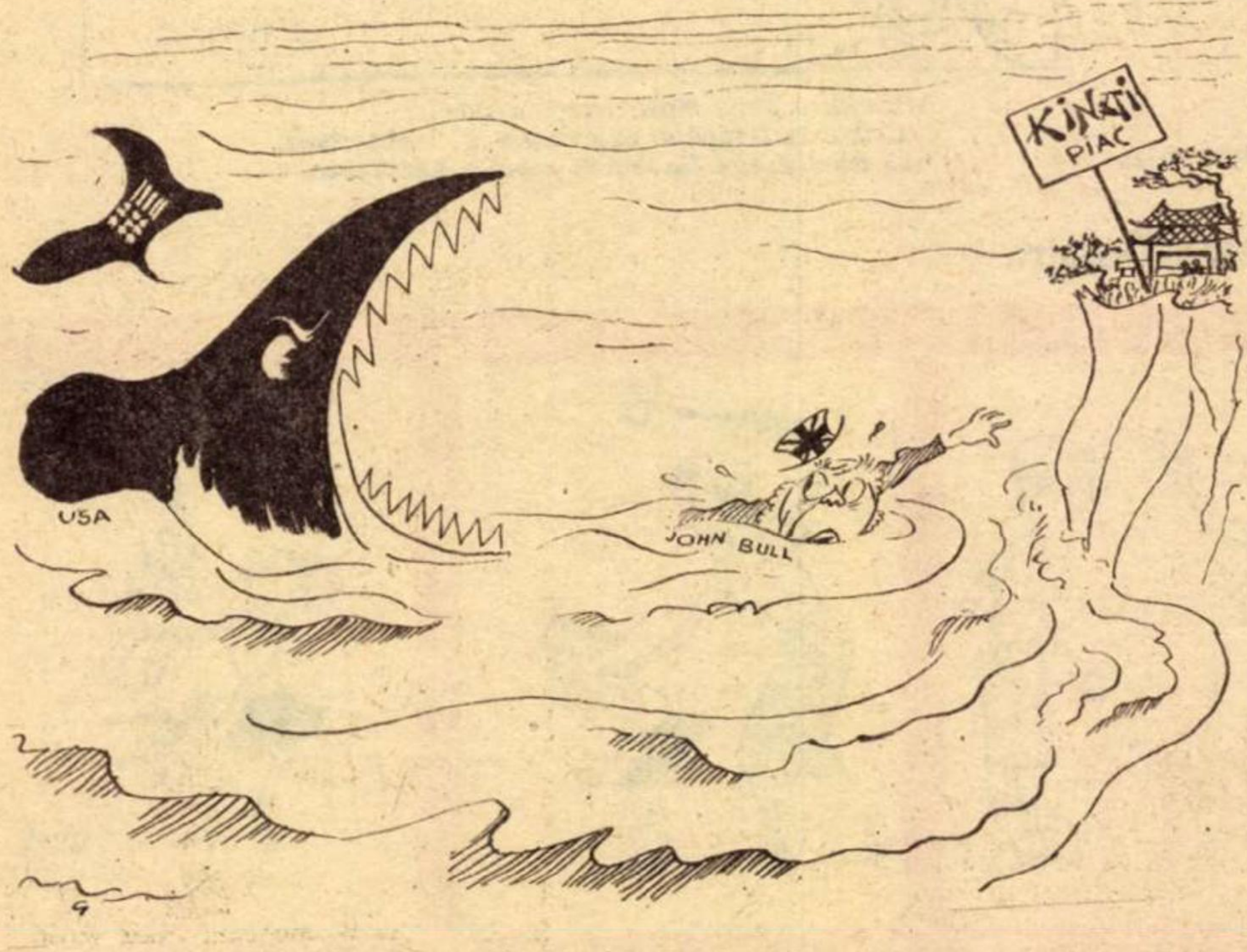

A cápa: Hé, alattomos fráter, hát ez a Szövetségi hűség? Maga életben akar maradni...!

Zahedi Tábornokot,

aki véres puccsal ragadta magához a hatalmat Iránban, az amerikai kormánytisztviselők — mint a Reuter írja — „eszes embernek" tartják és remélik, hogy „észszerű rendezésben" állapodik meg az olajkérdésben, bár belátják, hogy „nem tehet gyors lépéseket, mert a nép nyomása e tekintetben túlerős". Mindenesetre most már tudjuk, milyen ember Zahedi, aki gyilkosságok sorozatával jutott hatalomra: eszes ember. A gyilkosság pedig egyszerűen — egy kis elmefuttatás. Uncle Sam, az eszes Zahedi még eszesebb barátja pedig most ilyen szépeket álmodik:

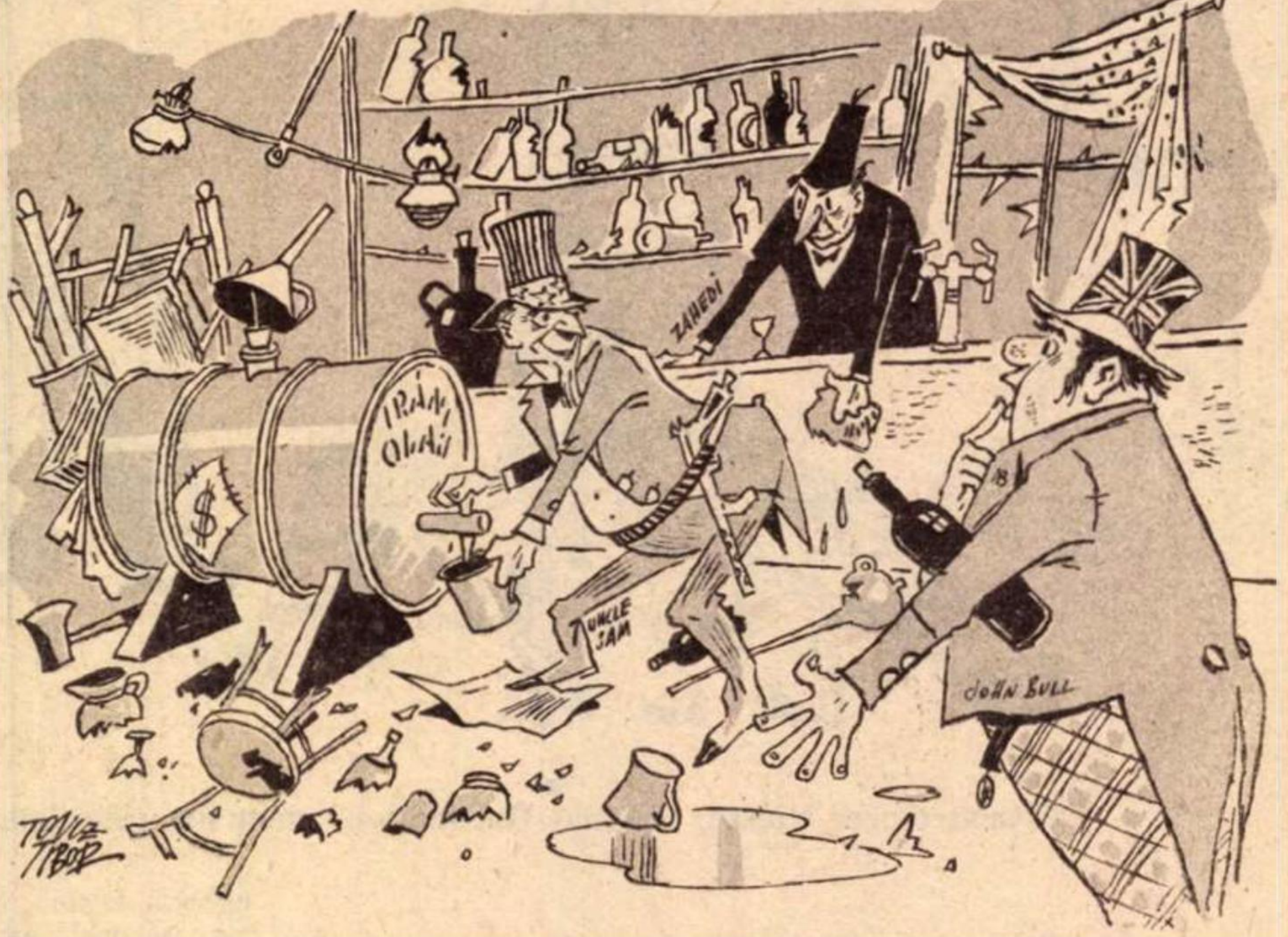

— Mindjárt kapsz te is egy stampedlivel a nagy izgalomra...

Az olasz Képviselőház

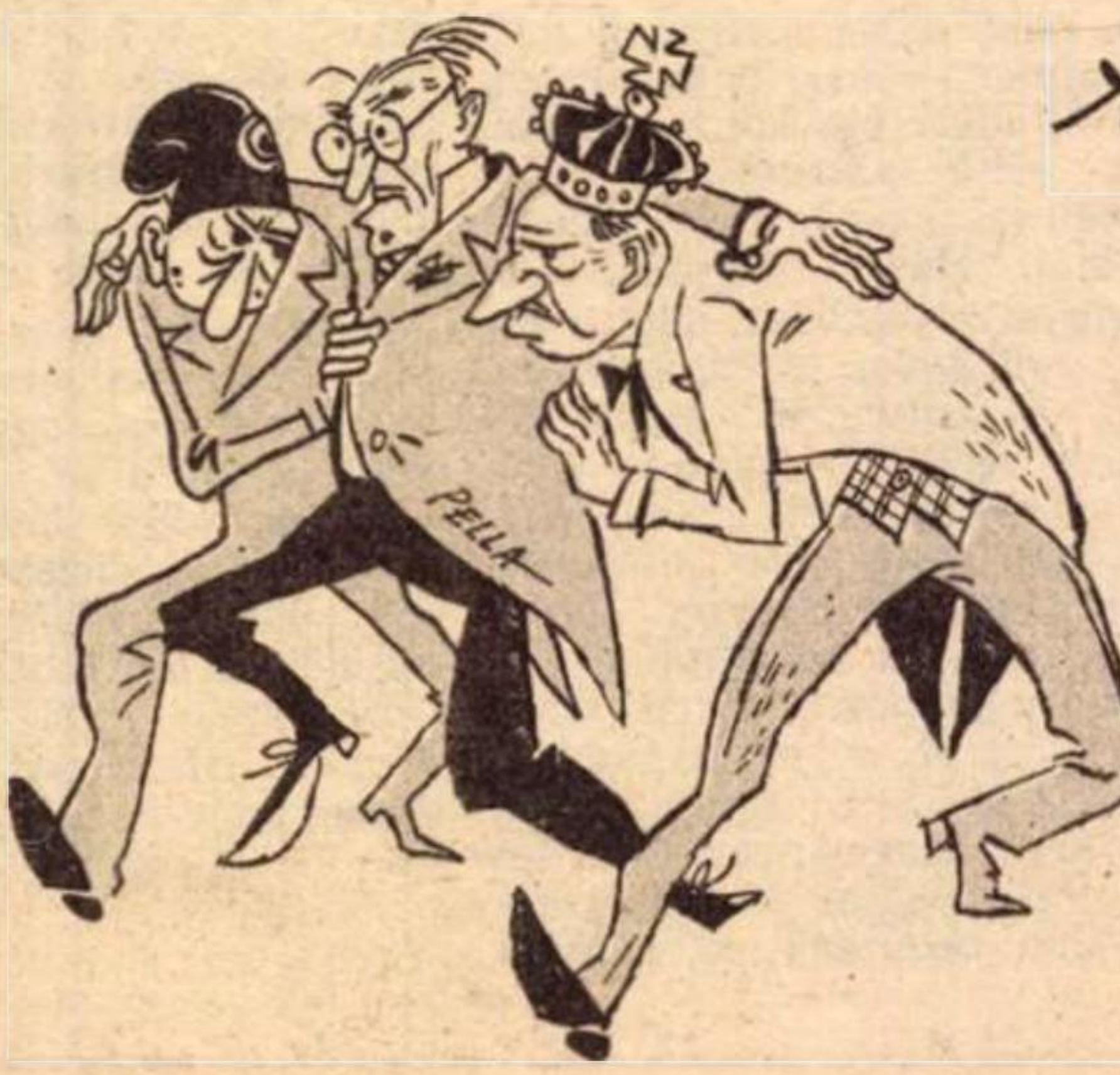

bizalmi szavazásán a kereszténydemokraták mellett a királypártiak és a — köztársaságpártiak szavaztak bizalmat Pellának. Hogy az olasz királypártiak Pella mellett szavaztak, az nem csoda, mert Pella királypárti; hogy az olasz köztásaságpártiak Pella mellett szavaztak, az sem csoda, mert Pella köztársaságpárti is. Az olasz királyi köztársaságban semmi sem csoda, csak az volna csoda, ha Pella az olasz nép érdekeit nézné. Képünk a támogatottat és támogatóit ábrázolja.

Az USA

támogatja Franco Gibraltárra vonatkozó igényét — írja a Liberation című francia lap. „Nagyon rámjár a rúd" — szűköl a brit oroszlán. — „Nem szeretnék most a saját bőrömben lenni! Még szerencse, hogy Amerika már régen lenyúzta rólam..."

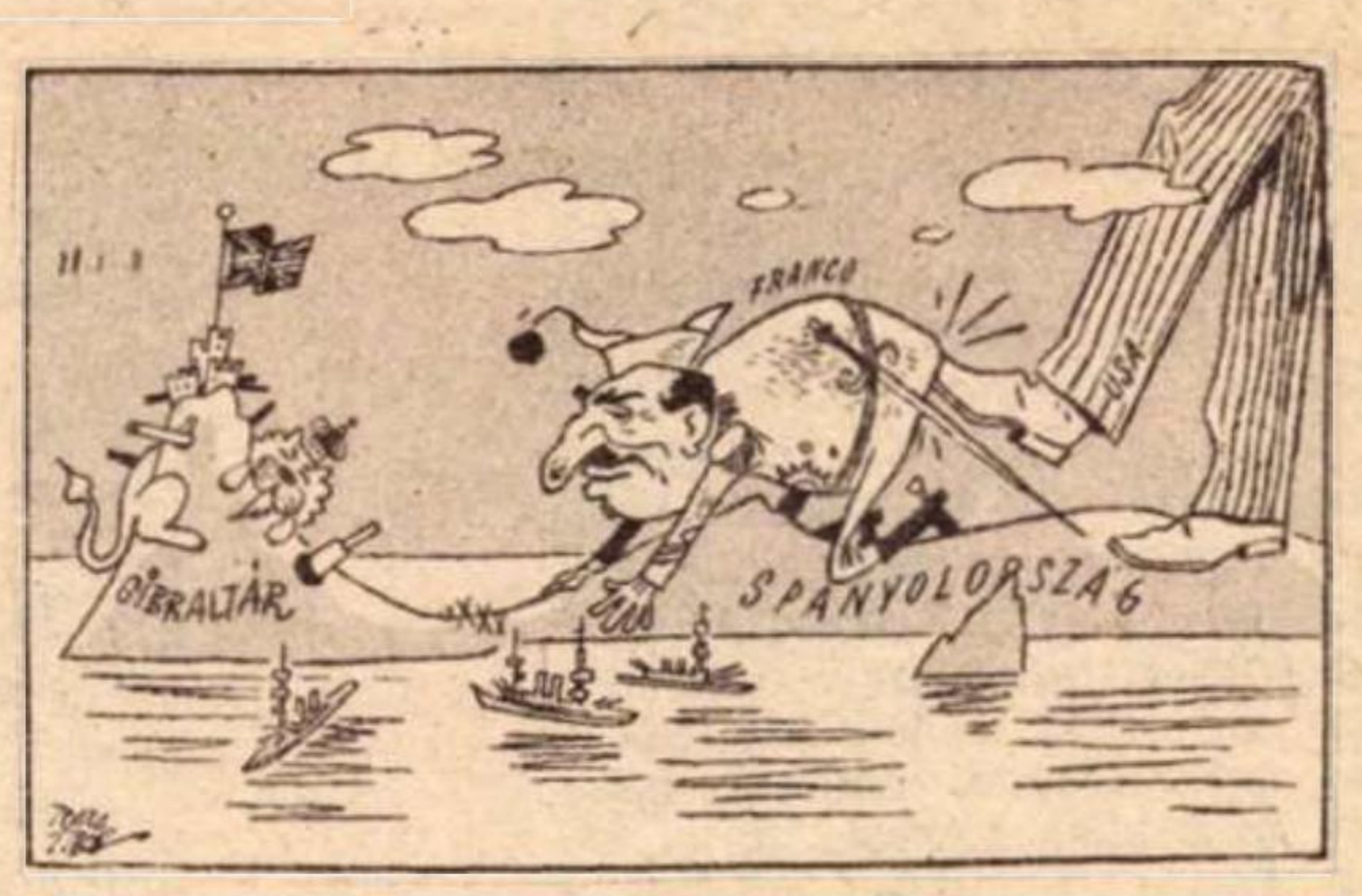

Uncle Sam: Csípd meg, Franco!

Az „európai védelmi Közösség" halott

— írja Stewart Alsop, a legismertebb amerikai külpolitikai újságíró a Washington Postban. Mennyire halott lehet az már, ha az amerikaiak is észreveszik... Eszébejut az embernek az egyszeri javasasszony, aki eljött, hogy feltámassza a halottat. Kijelentette, hogy mindjárt nem lesz halott az a halott, csak adjanak egy pohár jó erős pálinkát. Adtak az asszonynak egy pohár jó erős pálinkát, az felhörpintette, aztán megnézte a halottat és csodálkozva állapította meg, hogy a halott még mindig halott. Megcsóválta a fejét és egy pohár erősebb pálinkát kért. Adtak neki, a javasasszony megitta, de a halott attól se támadt fel. Erre még egy pohár pálinkát kért, de a legerősebbet, ami létezik. Megkapta, megitta, aztán diadalmasan ránézett a halottra, de bizony az még mindig halott volt. „Ezt nevezem halottnak!" — mondta elismerően.

A javasasszonyt most Adenauernak hívják, de ő még csak a második pohárnál tart...

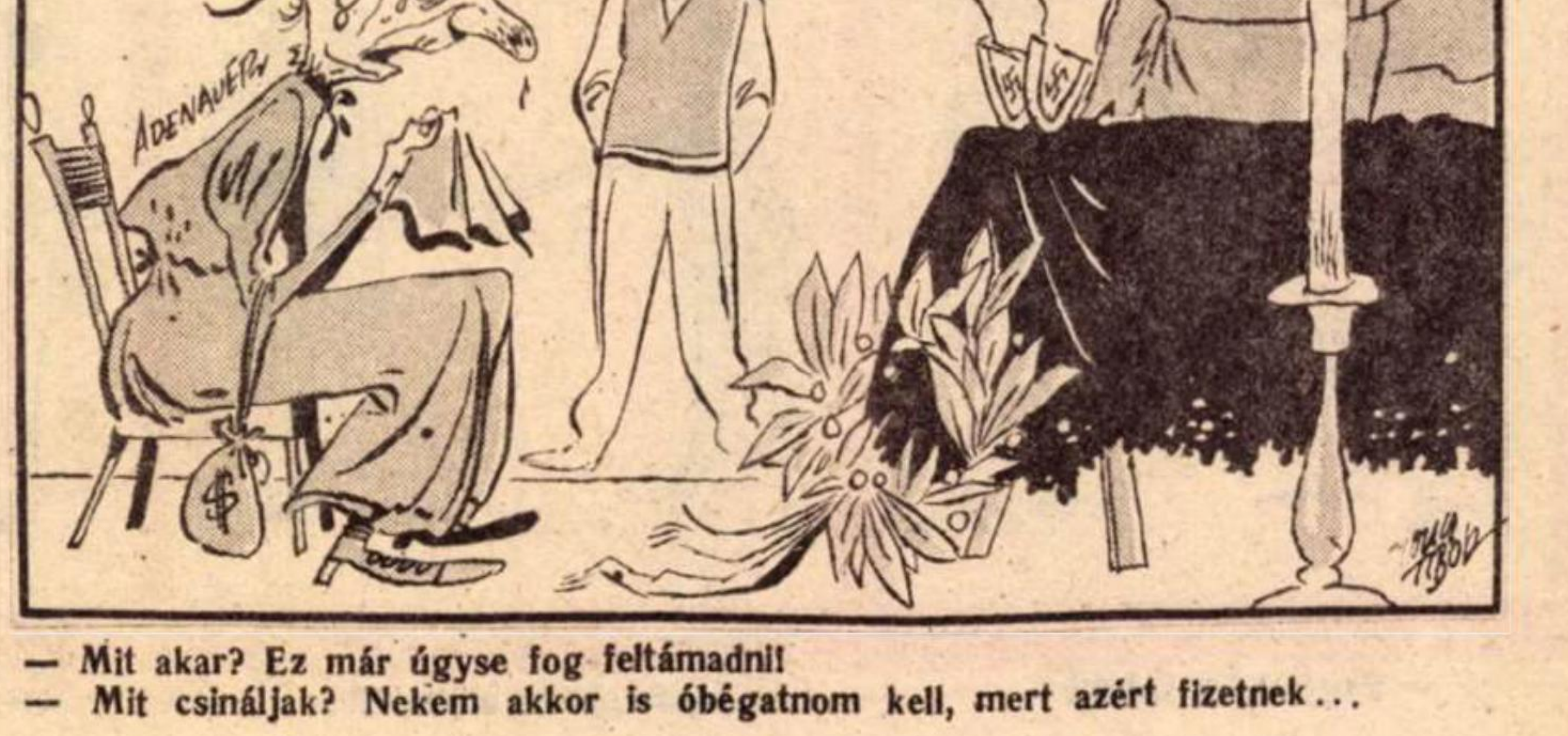

— Mit akar? Ez már úgyse fog feltámadni!
— Mit csináljak? Nekem akkor is óbégatnom kell, mert azért fizetnek...

A moszkvai tárgyalások után

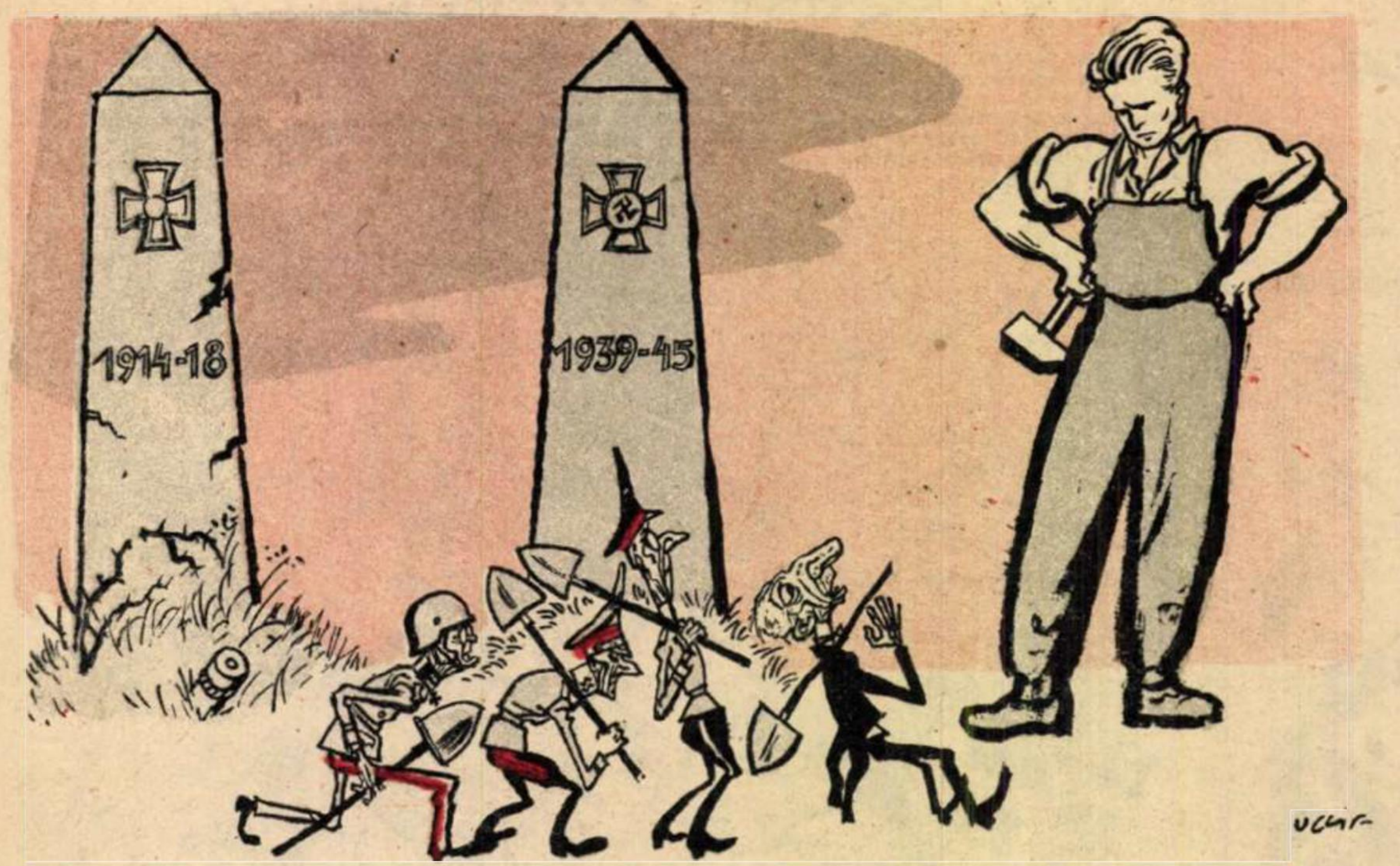

A német nép: Vissza, sírásók! Harmadszor nem fog sikerülni!

Tanévnyitás

Margitka velőtrázóan felsikoltott. Detektívregényekben ez így szokott folytatódni: „... mert megpillantott egy hullát a kandallóban“ vagy „mert egy tagbaszakadt gorilla ugrott be az ablakon, husángot csóválva“. Ez azonban nem detektívregény. Margitkának nem kell sem gorilla, sem kandalló a velőtrázó sikolyhoz. Ő csak úgy sikolt, passzióból, hogy teljen az idő.

— Ne üvöltözz! — szólok rá.

— Hagyd a gyereket — int a feleségem. — Hadd üvöltse ki magát, elsején kezdődik a tanítás, aztán már ugyse üvöltözhet.

Nem, ez tény. Margitka az iskolában nem üvöltözik. A tanítónénije sokáig azt hitte róla, hogy süketnéma.

Mentőötletem támad.

— Nyolc óra! Lefeküdni, kislányom!

— Hagyd a gyereket — lök oldalba a feleségem. — Elsején kezdődik a tanítás, akkor úgyis korán kell lefeküdnie. Maradj csak fent Margitka.

Margitka csak fentmarad, mert ő ilyen esetekben szófogadó kislány. Elkezd labdázni a csillár alatt.

— Ne... — kezdem, de érzem magamon a feleségem tekintetét. — Jól van, tudom, elsején kezdődik a tanítás, az iskolában úgyse labdázhat a csillár alatt, hadd labdázza ki magát a gyerek a csillár alatt.

A gyerek szótfogad és kilabdázza magát a csillár alatt, aztán elkezdi a papagájokat kergetni körül a szobában. Nem merek beleavatkozni, mert tudom, hogy a papagáj megszólalna: „Ugyan kérem, ne legyen már olyan szívtelen, elsején kezdődik a tanítás, az iskolában úgyse kergethet bennünket!“

A gyerek éjfélkor fekszik le. Én is lefekszem hamarosan, csak összeszedem a szobában szétszórt, széttépett papírdarabokat, amiket az iskolában úgysem lehet tépdesni, megkeresem a két papagájt a rekamié alatt, akiket az iskolában úgyse lehet kergetni és összesöpröm a villanykörtét, amit az iskolában úgyse lehet összetörni.

Ez így ment elsejéig. Elsején este nyolc órakor megint ott labdázott Margitka a csillár alatt az egyik kezével, a másikkal a papagájokat kergette. Sátáni mosoly jelent meg az ajkam szögletében. Elérkezett a pillanat. Úgy éreztem, hogy már ezért a pillanatért érdemes megszületni.

— Nyolc óra, — mondtam tagolva, minden szótagot külön élvezve. — Azonnal lefeküdni! Holnap tanítás.

Egy percig néma csend volt. Aztán megszólalt a feleségem:

— Van szíved? Most, amikor egész nap tanul a gyerek és örül, hogy egy kicsit kiugrálhatja magát?!...

Gergely Miklós

Ágyravárók

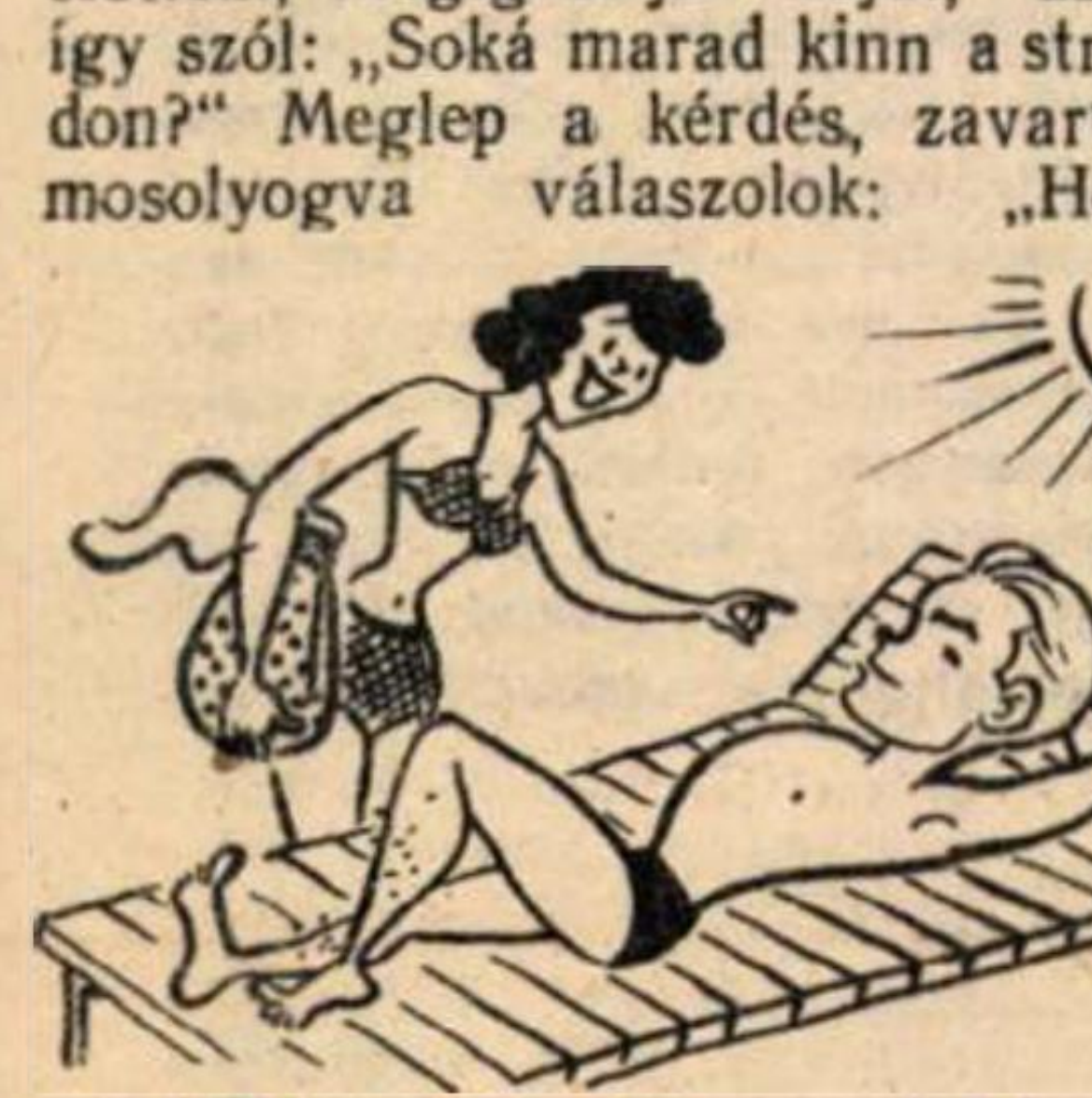

Még süt a késő nyári nap, a Lukács-uszodában egy gombostűt sem lehet leejteni. Délután van, pihenek. Fölöttem a ragyogó kék égbolt, örvendek, hogy kifogtam magamnak egy napozóágyat. Fiatal, csinos nő tart felém, kacéran megnéz, megnézi az ágyamat is, megáll előttem, megigazítja haját, aztán így szól: „Soká marad kinn a strandon?“ Meglep a kérdés, zavartan, mosolyogva válaszolok: „Hogy soká? Nem is tudom... azt hiszem, nemsokára megyek“. „Jó, jó, csak azért kérdem, mert az ágyra várok!“ — teszi hozzá szigorúan és letelepedik mellém a földre. Tehát a hölgy az ágyamra vágyik. A strandtáskáját az ágyam alá dugja. Az ágy még az enyém, de ami alatta van, az az övé. Nyugtalanító.

Nemsokáig maradunk édes kettesben. Egy idős úr leül mellénk a földre, pillantásával érezteti, hogy utolsó gazember vagyok, fiatal létemre ágyon fekszem, mialatt ő kénytelen a csupasz földre letelepedni. Vádlón krákog, szuszog. Megint új ágyatlanok érkeznek, megnézik, megtapogatják az ágyat, hogy érdemes-e várni rá. Két csipkelődő kamasz, egy fiú és egy lány. A fiú arca csupa pattanás, pillanatok alatt kiselőadást tart arról, hogy tíz perc erős napozás alatt annyi kalóriát veszt az ember, mintha Debrecenig kerékpározna. És jelentőségteljesen rámnéz, vajjon hipohonder fülekre talált-e. Arra számít, hogy félek tovább maradni a tűző napon. De én fekszem tovább, mint a beton. Semmi jelét nem mutatom annak, hogy távozni akarok. Utoljára egy koros néni jön közénk, sötét pillantásokat vet a konkurrenciára, aztán ő is reménykedve leül. Hatan vagyunk most már, eggyel kevesebben, mint a gonoszok, egy ágyas és öt ágyatlan. Felülök, farkasszemet nézek egy pillanatra velük, de gyorsan lesütöm a szememet. Nem merek zuhanyozni, nem merek vizet inni, mert ha eltávozom, őt kiéhezett ordas veti magát rá az ágyamra. Figyelik a mozdulataimat, várják, hogy mikor epedek el, mikor száradok ki, mikor fordulok le az ágyról, amely azután az ő zsákmányuk lesz. Ha csak megmozdítom a karomat, mindnyájan behúzzák a vállukat, ugrásra készen, hátha menni akarok. Néznek, néznek, találgatják, hogy mi a foglakozásom, mikor megyek el, későn- vagy koránfekvő típus vagyok-e, hánykor van randevum, mennyi a havifizetésem, van-e kutyám. A kamaszlány az idegeimen keresztül próbálkozik: negyedórán keresztül megállás nélkül, monoton hangon ezt énekli: „Csip, csip csóka, vak varjucska...“

Nem, nem, nem bírom tovább. Mint megvadult oroszlán, felugrom az ágyról, csak úgy recseg-ropog alattam, hátra se nézve, a tushoz rohanok, végre hidegvíz... végre nyugalom... felszabadulás... jövök vissza... Odavan az ágyam... odaülök az ágy lábához... egy gazember hever rajta... a szeme sem áll jól... De várok, várok... egész biztos, hogy ő sem bírja sokáig...

Csanádi Ákos

A bátor kecsege

Már indultunk éppen hazafele,
akkor tünt fel a bátor kecsege.

A part mentén úszott a kicsi hal,
nem riasztotta mozgás, sem zsivaj.

Botot ragadtam, hozzáért a bot,
nem ijedt meg, inkább hozzákapott.

Tovább ficánkolt és — ki tudja, mért? —
a bottól sem, de még tőlünk se félt.

Lehasaltam ott a tűző napon,
gondoltam: puszta kézzel elkapom.

De kislányom megfogott s kérve kért:
ne bántsam a kis bátor kecsegét.

Hát nem bántottam. Cikkázik tovább,
villogtatja ezüstös uszonyát.

Nem kerüli ki a veszélyt, a bajt —
a horgot is bátran bekapja majd.

Képes Géza

Családi kör

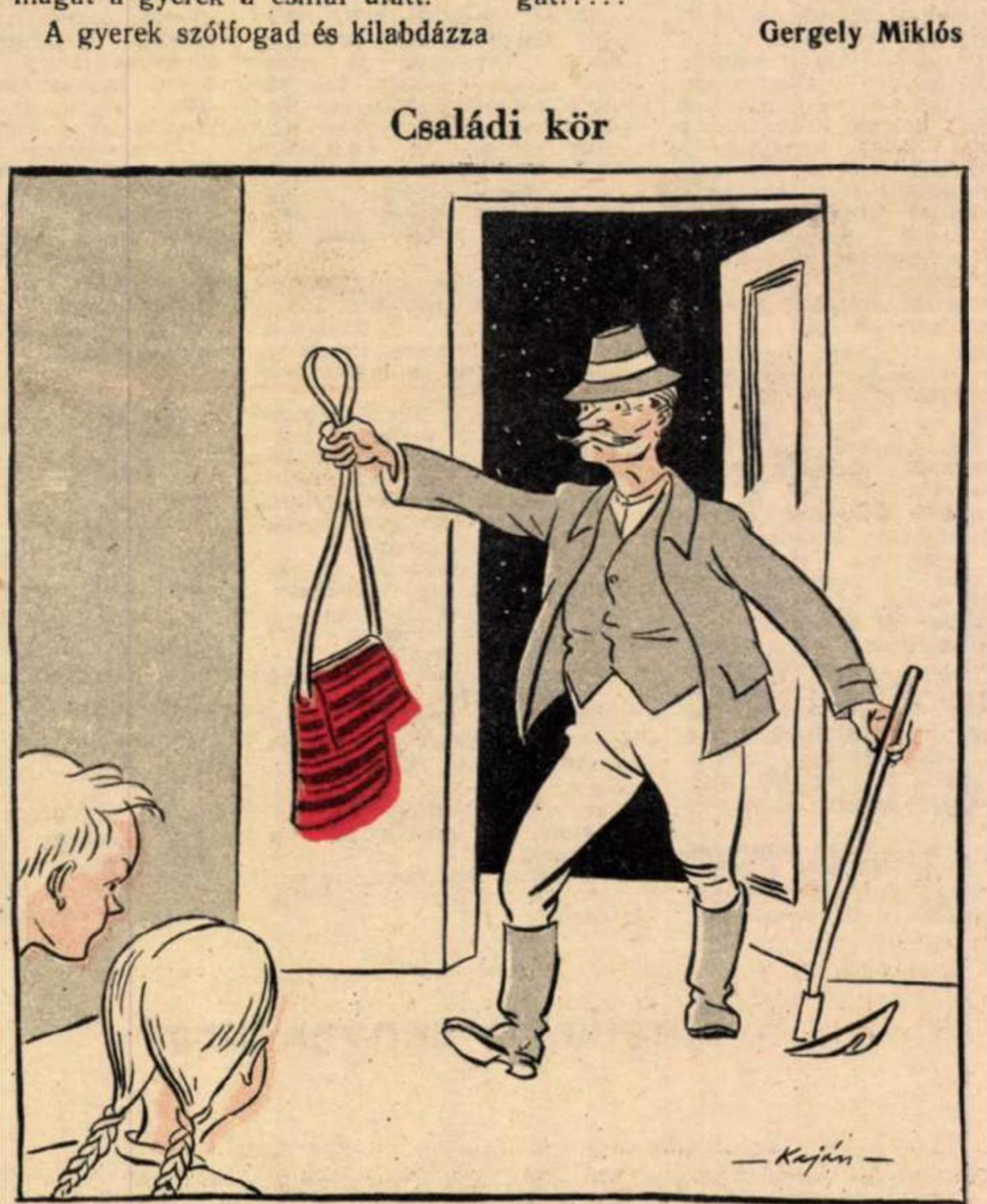

Pendül a kapa most, letevé a gazda;
Csikos tarisznyáját egy szegre... **akasztaná,**
ha lehetne egy darabot is kapni a községben.

Száll a gorombaság szájról-szájra

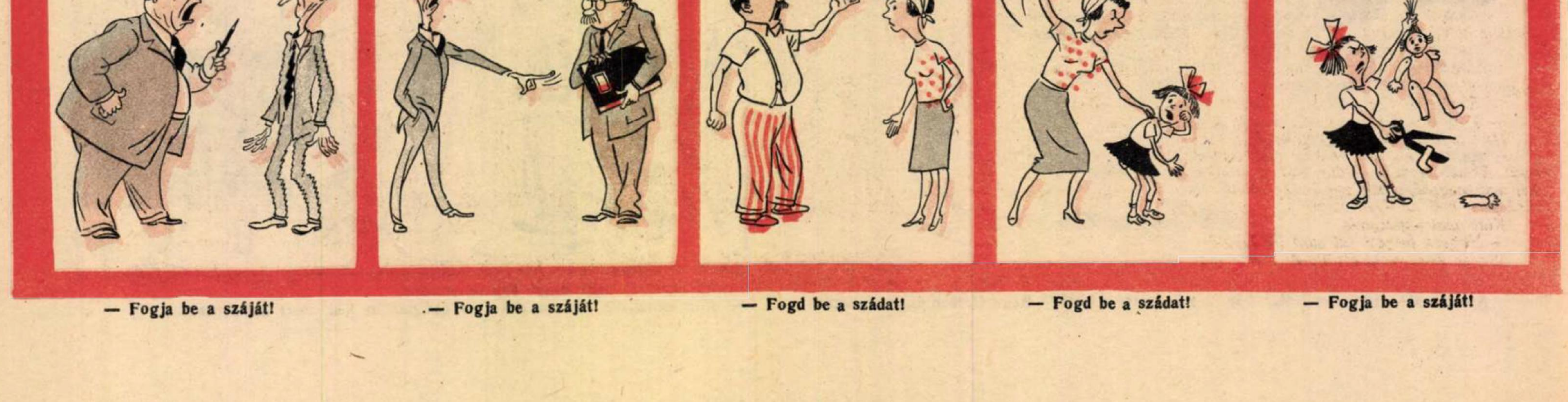

— Fogja be a száját!

— Fogja be a száját!

— Fogd be a szádat!

— Fogd be a szádat!

— Fogja be a száját!

IZGALOM RÖFIÉKNÉL . . .

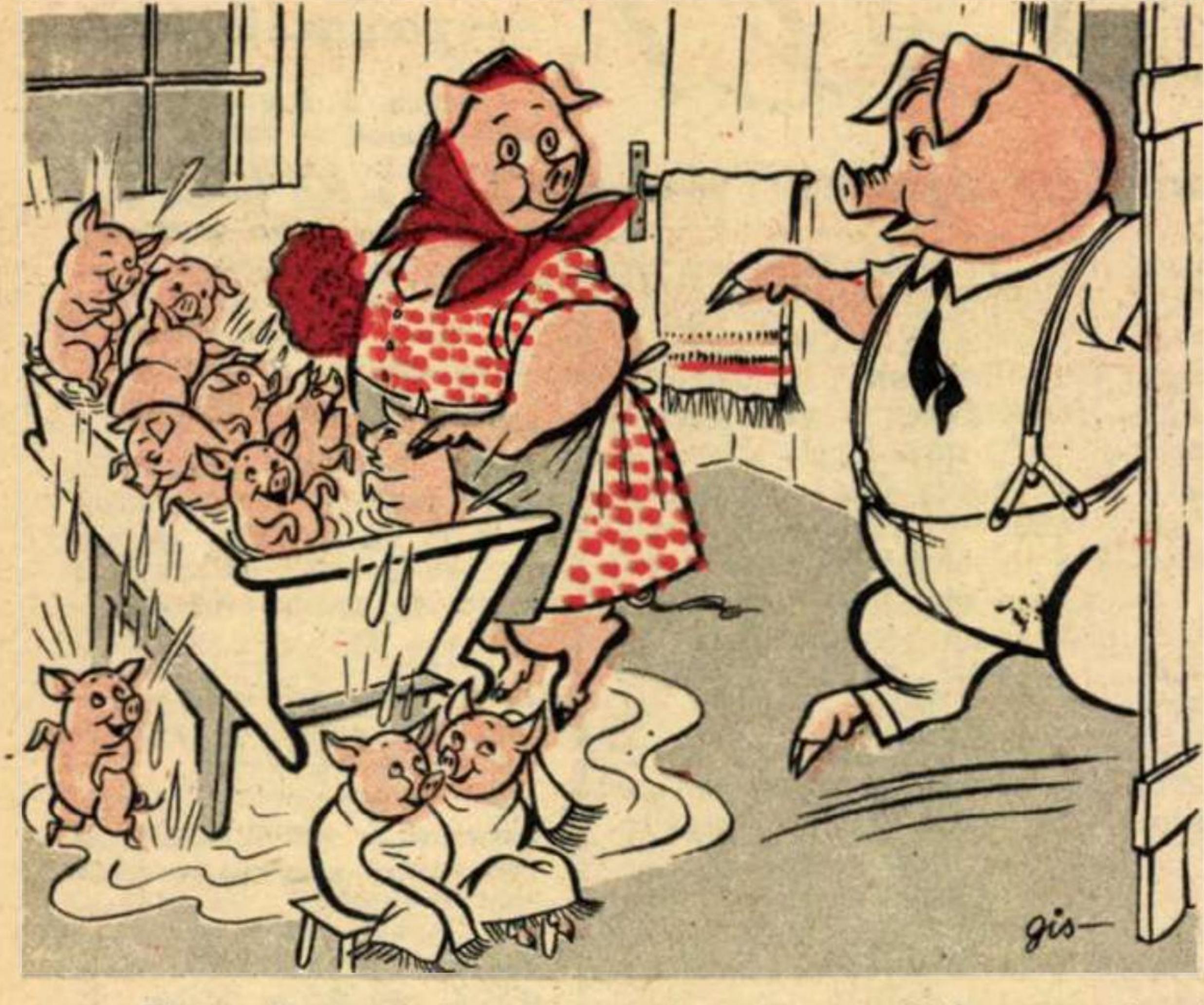

— Siess a fürdetéssel kocikám, már itt van a doktor a sertéspestis elleni oltással . . .
— Nem fog fájni?
— Nekünk igen, de a gazdánknak nem, mert ingyen van!

Baromfi-kérdés

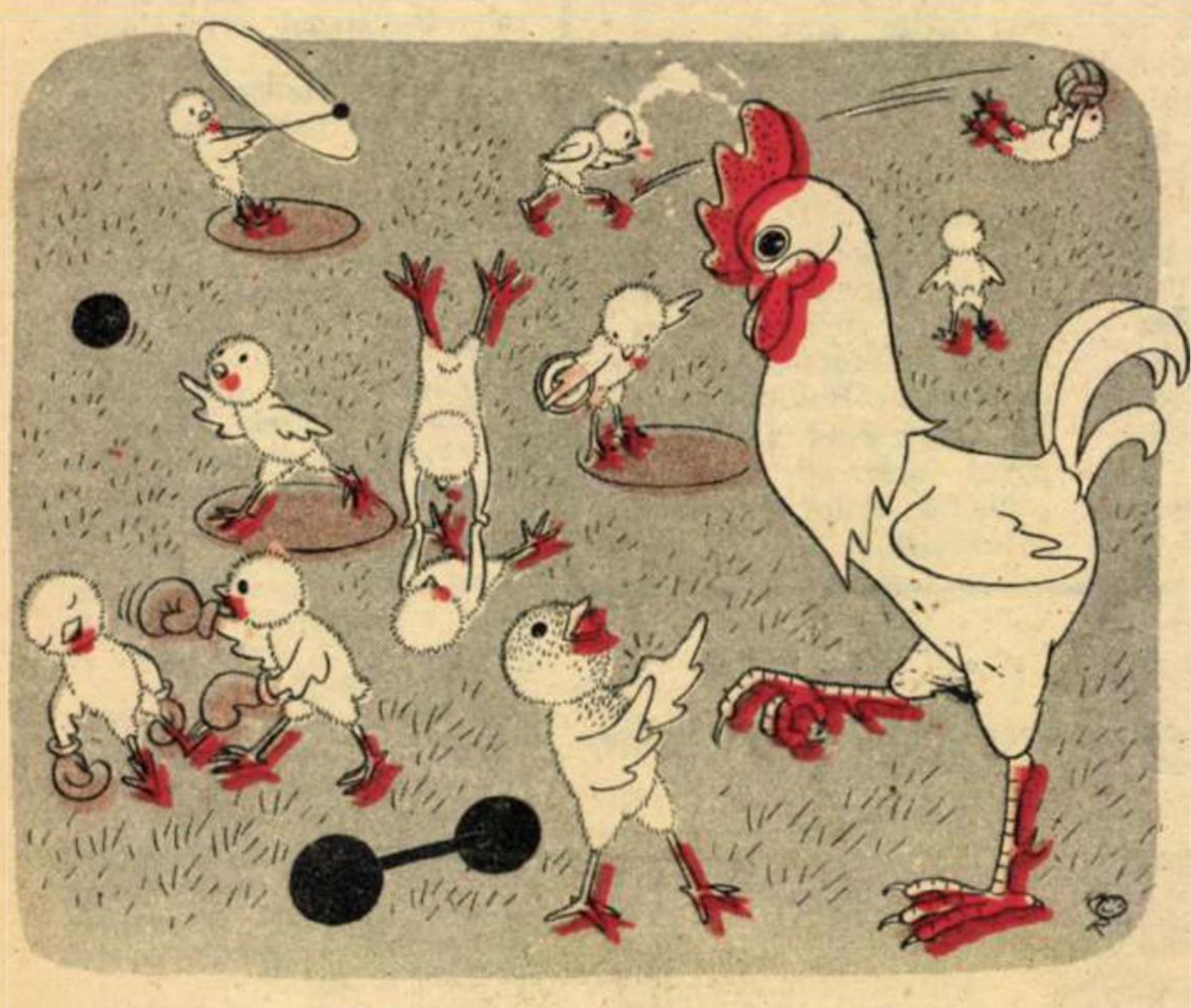

— Mitől vagytok ilyen erősek, öcsém?
— Ja kérem, mi őszi csibék vagyunk!

KATI NÉNI

1.

Cinege Jani, a lógós Cinege, ahogy a csoportban hívták, odahajolt a Kati néni füléhez:

— Tud maga titkot tartani, Kati néném?

— Hát már hogyne tudnék! — csillant fel a Kati néni szeme. Mert tudni kell, hogy Kati néni két dolgot szeret a legjobban a világon: a tejeskávét, meg a titkokat.

— Hát idehallgasson Kati néném! Én szerdán a csoportgyűlésen felállok . . .

— Ne mondjad . . . — izgult Kati néni.

— Felállok és javasolni fogom, hogy a csoport mondja ki a feloszlását!

— Micsoda?!

— Kati néninek nem kell egyebet csinálni, mint hogy felugrik és nagyot kiált: „Nagyon helyes! Jól van! Jól beszél!" Nem felejti el?

— Nem vagyok én olyan feledékeny, fiam — sértődött meg Kati néni.

2.

Ez a szerda is eljött, minden szerdák rendes szokása szerint. Jani kidüllesztett mellel ment a csoportgyűlésre. Úgy érezte, hogy menni fog minden, mint a karikacsapás: beszélt ő mindenkivel. Kati nénihez még külön odament a gyűlés előtt:

— Nem felejtette el Kati néni?

— Nem én, fiam! „Nagyon helyes! Jól van! Jól beszél!" Így van?

— Így hát! Nagyszerű!

— Hát igyekszem, fiam — szerénykedett Kati néni.

3.

Ment is minden, mint a karikacsapás. Mindaddig, amíg Cinege Jani el nem mondta a javaslatát. Akkor kitört a vihar:

— Megbolondultál Jani?

— Mit akar ez?! Még hogy feloszlani! Most, amikor ilyen termésünk volt! Amikor ilyen eredménye van a munkánknak!

— Amikor tíz százalék beadási kedvezményt kaptunk az államtól és evvel is hetven dekával emelkedett az egy munkaegységre eső búza!

— Cinege Janit kellene feloszlatni, nem a csoportot!

Cinege Jani állt a viharban és lesütötte a szemét. Akkor észrevette, hogy mellette ül Kati néni.

— Ezt ígérte Kati néném? — nézett rá szemrehányóan.

— Várj csak, fiam! Ami késik, nem múlik! Állom én a szavamat!

De akkor felállt Kovács Péter és azt mondta:

— Az ilyen lógósok akarják csak feloszlatni a csoportot, mint Cinege Jani! Akinek mindig büdös volt a munka! A legnagyobb dologidőben hét munkaegysége volt egy hónap alatt! Neki nem kell a csoport? Nekünk nem kell az ilyen ember!

Kati néni felpattant:

— Nagyon helyes! Jól van! Jól beszél!

Cinege Jani majd elsüllyedt a föld alá.

(g. m.)

KARINTHY FRIGYES:

A rossz tanuló felel*

Nem, mára nem lehetett számítani, igazán. Hiszen számított rá, persze, hogy számított, sőt múlt éjjel álmodott is ilyesfélét: de álmában magyarból hívták ki, igaz, hogy úgy volt, mintha a magyart is Fröhlich tanítaná. Álmában elintézte az egész kérdést, a párhuzamos vonalakról felelt, egyfelesre.

Mikor kimondják a nevét, nem hisz a füleinek, körülnéz: hátha csoda történik, hátha csak agyrém, nyomasztó lidércálom volt, hogy ez az ő neve és most felébred ebből az álomból. Aztán egy csomó füzetet felkap a padról. Míg végigmegy a kis uccán, a padsorok közt, ezt gondolja: „Apluszbészeráminuszbéegyenlő ánégyzetmínuszbénégyzet." Ezt fogja kérdezni. Biztosan ezt fogja kérdezni. „Ha nem ezt kérdezi, átmegyek különbözeti vizsgával a polgáriba és katonai pályára lépek."

Közben megbotlik és elejti a füzeteket. Míg a földön szedeget, háta mögött felzúg az obligát nevetés, amit ezúttal senki se tilt be: a rossz tanuló törvényen kívül áll, rajta lehet nevetni.

A tanár leül és maga elé teszi a noteszt. Ránéz. A rossz tanuló görcsösen mondogatja magában: „ápluszbészer . . ." veszi a krétát. A tanár ránéz.

— Készült? — mondja a tanár.

— Készültem.

Ó igen, hogyne készült volna. A halálraítélt is elkészül: felveszi az utolsó kenetet és lenyíratja a haját.

— Hát akkor írja.

A rossz tanuló a tábla felé fordul.

— Bénégyzetmínuszpluszmínusznégyzetgyökbémínusznégyácészerkétá.

És a rossz tanuló engedelmesen írni kezd és mondja utána a számokat. Írja, írja, mint Ágnes asszony, tudja, miről van szó, látja a tételt, „éppen úgy, mint akkor éjjel", mikor elaludt mellette és fogalma se volt róla, mit jelent az egész. Igen, ez az, homályosan sejti, valami másodfokú egyenlet — de hogy mi lesz ebből?

Szép lassan és kaligrafikusan ír. A négyesnek a szárát vastagítja, — a vonalból, ami törtet jelent, gondosan letöröl egy darabot, ehhez külön elmegy az ablakhoz a spongyáért. Időt nyer ezzel. Hátha csöngetnek addig. Vagy valami lesz. Úgyse sokáig szerepel ő itten a dobogón. Ezt még felírja, az egyenlőségjelet is szép lassan felrakja — igen, ezt még úgy csinálja, mint más, felsőbb lények, mint egy jó tanuló. Felírja még „$á^2$". A katonaiskolában nagyon korán kell felkelni, villan át az agyán, hirtelen. De aztán hadnagy lesz az ember. Esetleg kimegy Fiuméba.

Közben szép lassan ír — még mindig nem írta le. Hozzánemértő ember, aki ezt a jelenetet figyeli, azt hiszi, valami jó tanuló felel. De a szakértő tudja már, mit jelent az, mikor valaki ilyen határtalan gonddal rajzolja a kettes farkincáját. Halálos csend köröskörül. A tanár nem mozdul. Most beszélni kell.

— A másodfokú egyenlet . . . — kezdi értelmesen és összehúzott szemmel, és mélységes figyelemmel nézi a táblát.

— A másodfokú egyenlet . . . — ismétli olyan ember modorában, aki nem azért ismétli a szót, mintha nem tudná, mit akar mondani, hanem inkább azért, mert rengeteg mondanivalója közül a leghelyesebbet, a legfrappánsabbat, a legtökéletesebbet válogatja és mérlegeli.

De a tanár, ó, a tanár már tudja, mit jelent ez.

— Készült? — mondja keményen és szárazon.

— Tanár úr kérem, én készültem.

Ezt bezzeg villámgyorsan mondja: véres dac, lázadó kétségbeesés remeg a hangjában.

Tanár (széles gesztussal): Hát akkor halljuk.

A rossz tanuló nagy lélekzetet vesz.

— A másodfokú egyenlet az elsőfokú egyenletből származik oly módon, hogy az egész egyenletet megszorozzuk . . .

És most beszél. Valamit beszél. A második mondatnál arra számított, hogy félbeszakítják, — lopva néz a tanár felé. De az mozdulatlan arccal néz, se azt sem mondja, hogy jó, se azt, hogy rossz. Nem szól. Pedig a rossz tanuló nagyon jól tudja, hogy nem lehet az jó, amit ő beszél. Hát akkor miért nem szól a tanár? Ez rettenetes. A hangja reszketni kezd. Egyszerre látja, hogy a tanár felemeli a noteszt. Erre elsápad és szédítő gyorsasággal kezdi:

— A másodfokú egyenlet úgy származik az elsőből, hogy végig... Tanár úr kérem, én készültem.

— Polgár Ernő, — mondja hangosan a tanár.

Mi ez?

Már egy másikat hívtak ki? Ő vele végeztek? Mi ez? Álmodik?

— A másodfokú egyenlet . . . — kezdi újra, fenyegetően.

Polgár Ernő fürgén kijön és a tábla másik végén már veszi a másik krétát.

— A másodfokú . . . Tanár úr kérem, én készültem.

Senki nem felel. Es most ott áll, egyedül a tömegben, mint egy szigeten. De még nem megy helyre. Neki nem mondták, hogy menjen helyre — odvas és züllött, kitaszított szívvel áll ott — neki nem mondták. Ő még felel. Most végigmenjen, újra, a padsorok közt? Nem, inkább áll, hülyén: keze dadogva babrál a táblán, a félbemaradt egyenlet roncsai közt, mint a lezuhant pilóta, a motor megpattant hengerei fölött. A másik fiú közben már felel is. Valami párhuzamos vonalakról beszél — ez is olyan idegen és furcsa . . . mint minden . . . amivel itt évek óta foglalkoznak körülötte . . . foglalkoznak vidáman és rúganyosan és hangosan . . . és amiből ő soha nem felelt semmit . . . néhány mondatot jegyzett meg eddig s azokon úszott . . .

És így áll most, még áll, reménykedik, udvariasan figyeli, amit a másik beszél . . . néha helyeslően bólint, legalább ezzel jelzi, hogy ő készült, ő tud . . . néha bátortalanul meg is szólal abban az illúzióban ringatja magát, hogy őt kérdezték, de csak halkan, hogy ne küldjék helyre . . . aztán szerényen elhallgat és figyel . . . előrehajol, részt vesz a felelésben, odaadja a krétát, buzgólkodik a felelő körül, még súg is neki, hangosan, nem azért, hogy segítsen, de hogy a tanár lássa, hogy ő súg, tehát ő tud . . . Egyszóval; nem adja meg magát.

Egyszer aztán minden ereje elhagyja, elhallgat és még egyszer a katonaiskolára gondol. Elboruló elméjében, mint távoli szavak, verődnek vissza a zajok . . . a kréta ropogása . . . elfogynak az arcok, és pillanatra világosan látja a végtelent, amelyről e percben jelentette ki a felelő, hogy ott a párhuzamos vonalak találkoznak. Látja a végtelent . . . nagy, kék valami . . . oldalt egy kis házikó is van, amire fölül fel van írva „Bejárat a negyedik végtelenbe." A házban fogasok vannak, ahol a párhuzamos vonalak leteszik a kalapjukat, aztán átmennek a szobába, leülnek a padba és örömmel üdvözlik egymást . . . a párhuzamos vonalak, igen . . . a végtelen, a megértés, a jóság és emberszeretet osztályában, ahová ő soha eljutni nem fog . . . ama „felsőbb osztály", melybe „elégtelen eredmény miatt fel nem léphet" soha.

---

[*] A nagy magyar szatirikus író halálának 15. évfordulója alkalmából.

AHOL A TANÁCS JÓL DOLGOZOTT . . .

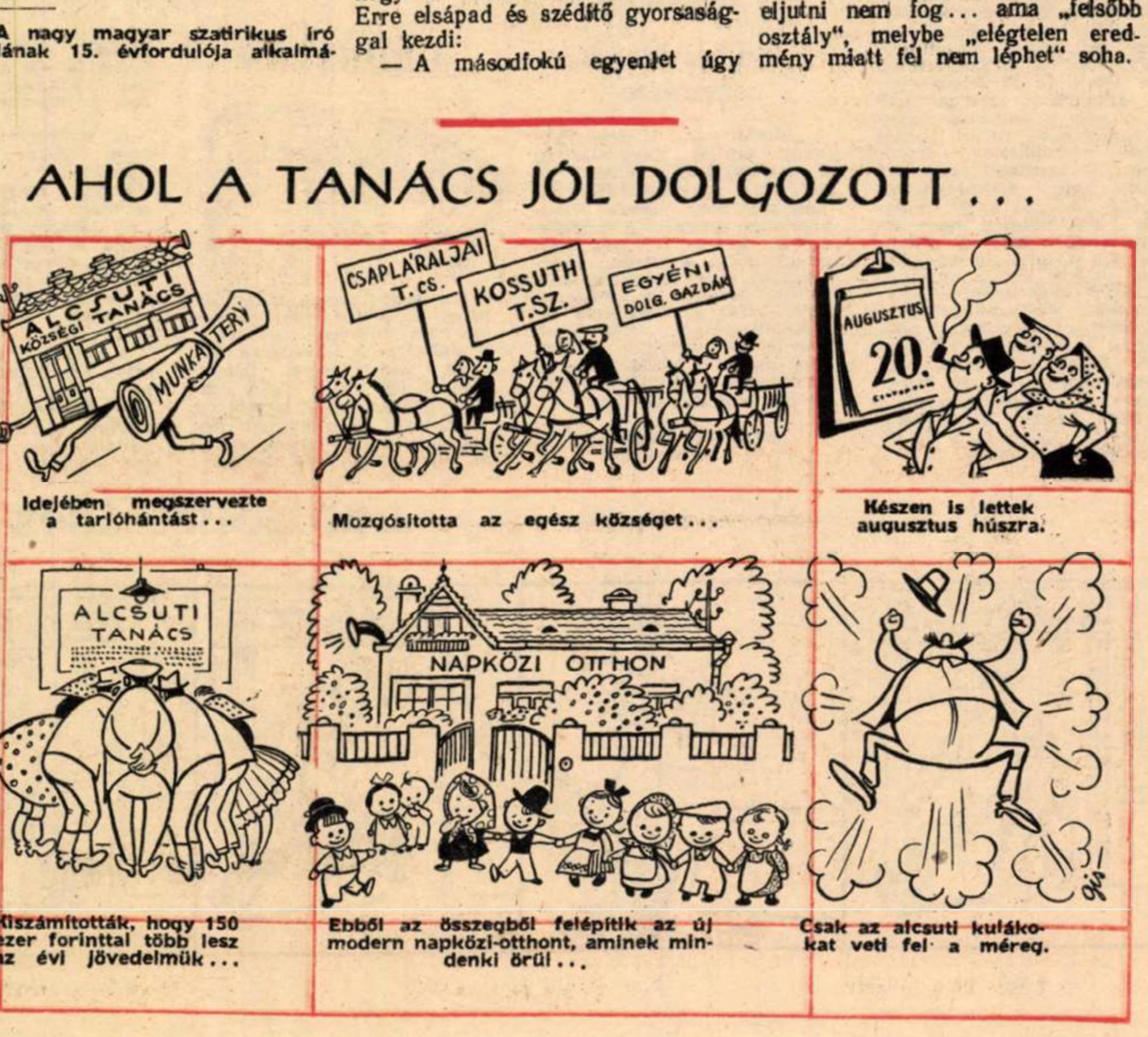

Idejében megszervezte a tarlóhántást . . .

Mozgósította az egész községet . . .

Készen is lettek augusztus húszra.

Kiszámították, hogy 150 ezer forinttal több lesz az évi jövedelmük . . .

Ebből az összegből felépítik az új modern napközi-otthont, aminek mindenki örül . . .

Csak az alcsuti kulákokat veti fel a méreg.

Le a bürokráciával!

Ha így megy tovább

A 36-os autóbusz állandóan változtatja útvonalát.

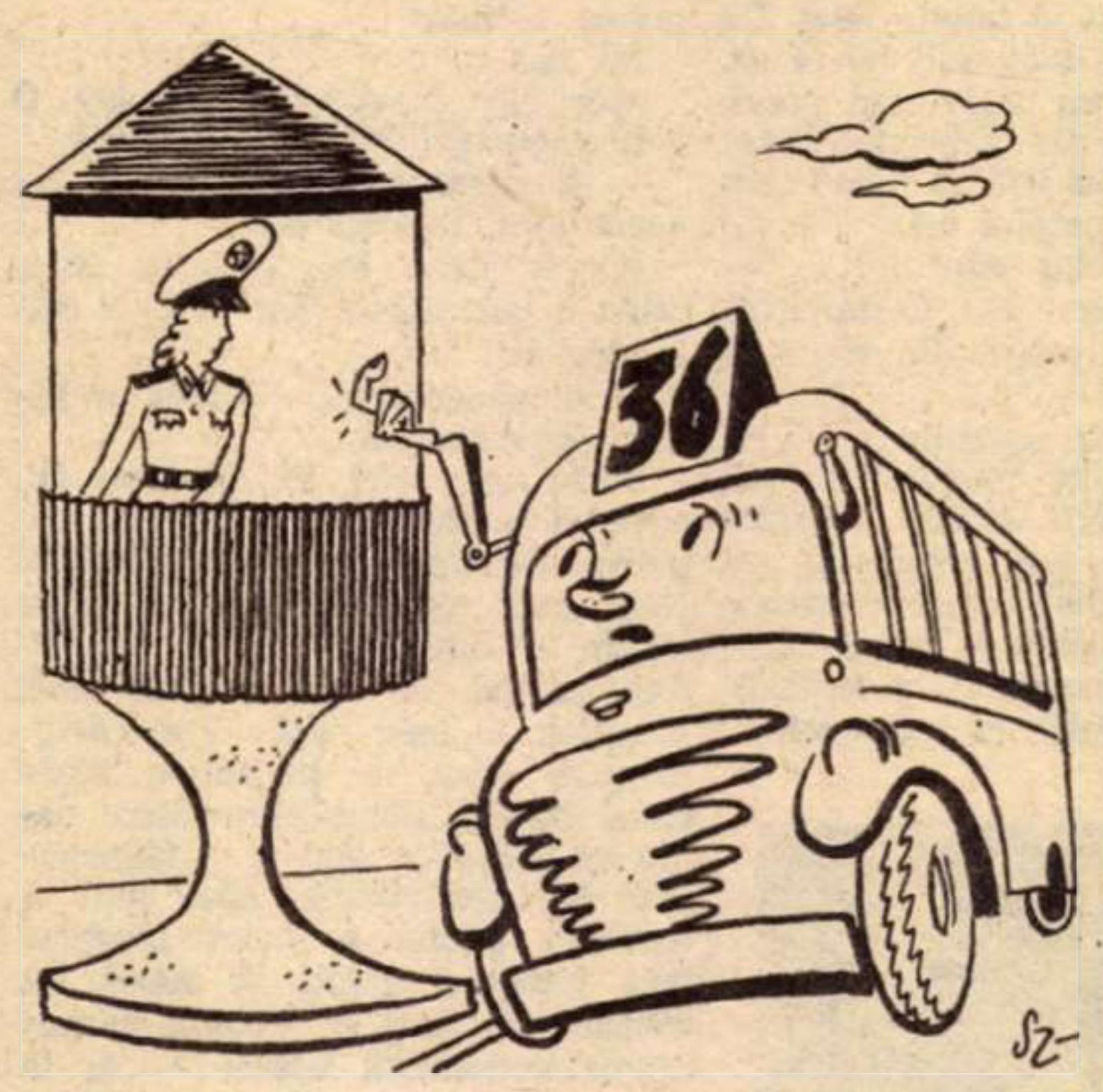

— Rendőr elvtárs, nem tudja, hogy ma hol közlekedek?

Csendet!

A XX. kerületi vásárcsarnok vezetője vasárnap próbálja ki a gramofonlemezeket. A dolgozók pihenőnapján recseg, bömböl a megafon. Hiába csukjuk be az ablakokat, — amit senki se tesz nyáron szívesen — a megafon hangja áthatol a dupla ablakokon is. Így akarva, nem akarva századszor is végig kell hallgatni az „apuhodmedbe"-t és a „sárbataposomapofalemezedet" című alkotásokat. Vasárnap pihenni szeretnénk. Pihenjen a „lemezigazgató" is. Ezért a XX. kerületiek kérik, ne adjon a Tanács a Csarnok-térről külön „Szív küldi" közvetítést. Bízza ezt a rádióra...

S. J.

*

A Nagymező-utca 33. számú ház üzlethelyiségében egy raktár áll. Nappal rendszerint zárva van. Egyik éjszaka félegy után háromtonnás autó állt meg a ház előtt, felnyitották a raktárt és az üzlethelyiségből hatalmas vaslemezeket dobáltak az autóra. Zengett az egész Nagymező-utca, még a szomszéd házak lakói is kikönyököltek az ablakokon, mérgelődtek és nézték a szokatlan éjjeli tevékenységet, mivel aludni úgyis képtelenek lettek volna. A szemben lévő ház egyik joggal felháborodott lakója, Tánczos Lajos lekiabált a rakodókhoz, hogy legyenek tekintettel a dolgozók pihenésére és ha már éjjel végzik ezt a munkát, legalább csendesebben dolgozzanak. Válaszul az éjjeli szállítók mégjobban odavágták a hatalmas vaslapokat, úgyhogy már a környező utcák lakói is felébredtek a rettenetes robajra.

Miért végzik a földrengésszerű zajjal járó fel-lerakodásokat éjszaka?

Jaj de ravasz, község ez a Ravazd...

Szép augusztusi nap reggelén besütött a nap Ravazd kis falujába, amely arról nevezetes, hogy hegyekkel van körülvéve és így a falunak nagyon jó levegője van. A falusi bácsik, nénik korán felkelnek, megetetik állataikat, elvégzik a benti munkát és reggel hét-nyolc óra tájban kimennek a hegyek közé, a földekre. Én, mint 78 éves asszony, talán a jó levegőnek köszönhetem hosszú életemet. 1875-ben születtem. Kis dédunokámmal, ifjabb Molnár Miklóssal sétáltam éppen a bolt felé, amikor megszólít engem a községi Tanács kézbesítője: „Megálljon, Válint néni! A maga részére van itt egy adófizetési meghagyás. Azt mondja, hogy: „gyermektelenek adója. Adó összege évi 680 forint!"

Dédunokám hét éves, kérdi, mit hozott a kézbesítő bácsi? Mondom neki, látod 78 éves vagyok, dédunokám is van, aztán mégis gyermektelenségi adót kell fizetnem.

Azt hiszem, hogy egy 78 éves asszonytól gyermektelenségi adót kérni túlzás.

Özvegy Válint Mártonné
dédnagymama

Ludas Matyi elintézte

„Minek annyi mozaik?" című cikkel kapcsolatban megállapítottuk, hogy a debreceni gyárhoz 1953 első negyedévében kevés megrendelés érkezett a mozaiklapra, ezért a készletek emelkedtek. A tervet módosították, már kevesebb mozaiklap készül. A készletek egy részét az emelkedő lakásépítkezéssel kapcsolatban is felhasználják. A cikk megjelenése hozzájárult a forgóeszközcsökkentési rendelet megvalósításához.

Építésügyi Minisztérium
Titkársága

Teremtsenek rendet a Salgótarjáni Kenyérgyárban!

A Salgótarjáni Kenyérgyár nő-dolgozóitól panaszoslevél érkezett a Ludas Matyi szerkesztőségéhez.

A levél szerint Ramec Béla és Pintér Oszkár, a Salgótarjáni Kenyérgyár dolgozói, a nő-munkásokkal szemben meg nem engedhető módon lépnek fel és szidalmazzák őket. — Pintér Oszkárnak pedig még ez sem elég — hangzik a levél, — hanem az egyik női dolgozót még fojtogatta is.

Kérésünkre a Nógrádmegyei Tanács Végrehajtóbizottságának Élelmiszeripari osztálya megvizsgálta az ügyet és teljes egészében igazolta a levélben foglalt felháborító tényeket.

A Tanács vizsgálata megállapította, hogy az egyik éjjeli műszakon Ramec Béla Vágvölgyi Istvánné szakmunkást durván szidalmazta és megrúgta. Tette ezt pedig azért, mert úgy vélte, hogy Vágvölgyi Istvánné kevesebbet dolgozik, könnyebb munkát végez, mint ő és mégis ugyanannyi fizetést kap. Ramec durvasága és minősíthetetlen eljárása annál inkább felháborító, mert Vágvölgyi Istvánné kiváló szakmunkás és a hivatalos megállapítás szerint, „munkájában jól megállja a helyét."

Méltó párja Ramecnek Pintér Oszkár, aki nyomdafestéket nem tűrő szavakkal szidalmazott egy másik nő-dolgozót, Nagy Ilona szakmunkást, „veszekedés közben megfogta a torkát és megrázta", — miként azt a hivatalos jelentés írja.

Az sem menti Pintér Oszkárnak és Ramec Bélának a nő-dolgozókkal szembeni durva viselkedését, hogy ők ketten is csépelik egymást és nemrég „veszekedés közben — közli a Tanács levele — Pintér úgy szájonvágta egy szakajtó tésztával a kötekedő Ramecet, hogy az egy vizeshordóban találta magát."

A Salgótarjáni Kenyérgyár központi üzemében több a nő-dolgozó, mint a férfi. Itt is érvényesülnie kell alkotmányos törvényünknek: a Magyar Népköztársaságban a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek. Hogy tűrheti a vállalatvezetőség a nő-dolgozók lebecsülését, Ramec Béla és Pintér Oszkár garázdálkodását? Hogy tűrheti, hogy mellettük még Diviánszki József és Zellbacher Gyula szakmunkások is meg nem engedhető, drasztikus hangon beszéljenek a nő-dolgozókkal?

A Salgótarjáni Kenyérgyárban, de szerte a városban is felháborodva tárgyalják a kenyérgyári állapotokat, a nőkkel való minősíthetetlen bánásmódot, csak éppen a vállalatvezetőség nem lépett közbe, de a Tanács sem mindaddig, amíg erre fel nem hívtuk a figyelmet. És hogy a Tanács sem áll e tekintetben feladata magaslatán, azt egyrészt az ügy felháborító voltához képest túlzottan kedélyes hangú levele is bizonyítja, másrészt pedig az a különös megállapítás, hogy Ramec és társai „megérdemlik, hogy megdorgálják őket." Az ilyen könnyed és elnéző értékelés mellett vajmi keveset mond a Tanács levelének záradéka, amely közli, hogy „a fegyelmi intézkedések megtörténtek."

Éppen ezért javasoljuk: a Nógrádmegyei Tanács és a Salgótarjáni Kenyérgyár vezetősége először sürgősen vizsgálja felül a saját liberálizmusát és közömbösségét, amellyel ezt a felháborító ügyet eddig kezelte és elnézte, aztán hozzon — még sürgősebben — olyan súlyos fegyelmi határozatot, amely örökre elveszi a kedvét a Ramec Béláknak és Pintér Oszkároknak attól, hogy akár a nő-dolgozókat, akár pedig más becsületes dolgozót bántalmazzanak.

LÁTSZIK RAJTA . . .

Olvasóink panaszkodnak, hogy nehéz kinyitni a „Verseny"-cipőpaszta dobozát.

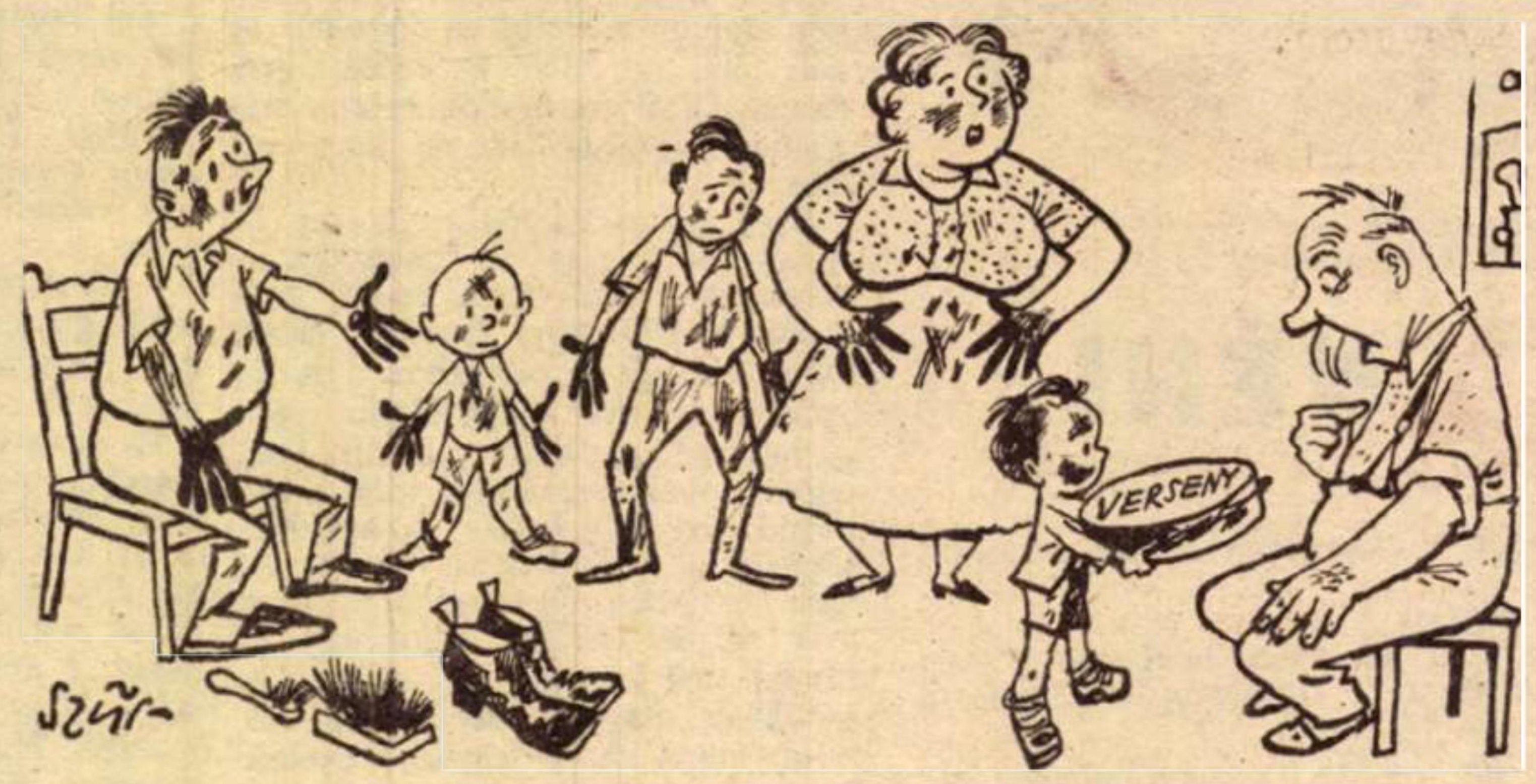

— Most próbálja meg a nagypapa, nála még nem volt . . .

DIÓHÉJBAN

Pfitzner György tanár (Sümeg) 3 forint 40 fillérért marhamájkrémet vásárolt. A dobozon a következő felírást vette észre: Szavatossági idő lejár 1954 február 30-án." Úgy látszik, a Budapesti Konzervgyár értesítést kapott arról, hogy az érvényben lévő Gergely-naptárt rövidesen megváltoztatják és a reform után már 1954-ben is 30 napos lesz a február.

A Böszörményi-út elején, nem messze a Déli-pályaudvartól, a Lakástakarító Vállalat nagy műgonddal hirdeti: „Bejárónőt adok!" Úgy látszik, a vállalat nem tudja — jegyzi meg Berkes Lajos olvasónk, a Városi Tanács dolgozója — hogy a bejáró nőket nem adják és nem veszik . . .

A miskolci Mezőker Vállalat női dolgozói panaszolják, hogy 50—60 kilós ládákat kell emelgetniök. Hiába kértek férfi munkaerőt, a vállalat nem teljesíti a jogos kérést.

Budapest XVIII. kerületében, Pestlőrincen van a Miklós-telep. A környékbeli kutak, egy-két kivétellel, kiszáradtak. Hosszú harc után vízvezetéket szereltek fel a Miklós-telepen. Ez az egyetlen vízvezeték szolgáltatja a vizet, de csak ősszel, télen és tavasszal. Nyáron ugyanis csak este, legtöbbször azonban csak éjjel folyik a csapból a víz. Ezt a lehetetlen állapotot úgy lehetne orvosolni, ha a meglévő keskeny csövet vastagabbra cserélnék ki. A cső kicserélését régóta ígérik, de ezt az ígéretet az illetékesek nem tartják be. Segítséget! — írják a miklóstelepiek.

Jegyzetek egy panaszkönyvhöz

Leültem a Marx-téri Népbüffé piros termének egyik asztalához, amelynek foltos pecsétes, nedves terítője méltán helyettesítette az étlapot. Sertés körömpörköltet rendeltem. Rettenetesen sós volt.

— Kérem a panaszkönyvet! — szóltam.

Nemsokára ott feküdt előttem a panaszkönyv. Blucher Lajos hasonló panaszából meggyőződtem arról, hogy nem az én ízlésem, hanem valóban a körömpörkölt volt rossz. Az üzletvezetőség válasza ez volt: „Ne egye meg a vendég, szívesen kicseréljük." Amint később megtudtam, ugyanabból a kondérból tudják kicserélni.

De ennél sokkal cifrább panaszok is voltak, néhol dicséretekkel vegyítve. Megdicsérték például Jelinek Lászlót, Varga Pétert és Plecs Júliát, de Kazinczy Attila erősen megbírálta Weisz János kiszolgálót: „. . . gorombáskodott velem, s amikor kikértem magamnak, közölte, hogy a Népbüffé tömeghely. Itt ne várjon a vendég udvarias, jó kiszolgálást!"

Gera Imre panaszolja, hogy „Poharamat a töltéseknél kifolyt tisztátalan sörrel töltötték meg."

Az üzletvezetőség válasza ígéri: többé ilyesmi nem fordul elő.

Katona Péter Pál vasbetonszerelőnek ismét a minőségre volt panasza: „Feleségemmel finom vacsorát akartunk enni. Redeltünk két adag rántottcsirkét. Nemsokára előttünk volt. Ma néztük meg a Maximka című nagyszerű filmet, de az abban szereplő aranyos kis szerecsen gyerek a ma esti rántottcsirkéhez hasonlítva világos piskótaszínű volt. Megengedhetetlen, hogy a legdrágább étel kívül feketére égett, belül nyers és sótlan legyen!"

A válasz rovatban a felelősek egyetlen nyomós érvvel hárították el a kitikát: „A vendég a csirkét elfogyasztotta." Véleményem szerint azt is oda kellett volna írni a Népbüffé hírnevének védelmében: „Elfogyasztotta és bele se halt."

Labler István a következő észrevételt tette: „A felszolgálók a cigarettavégekkel telt hamutartót a földre ürítették. Az abroszok mocskosak. Elviselhetetlen a rendetlenség." Szegény Gergely István pedig helyzetéhez egyáltalán nem illő udvarias hangon így panaszkodott: „A felszolgáló kartársnő a zsíros tányér tartalmát rám öntötte."

Gergely István udvariassága bizonyára meghatotta az üzletvezetőséget, mert levelet írtak neki, amelyben kérik, küldje vállalatukhoz a tisztítószámlát.

A következő furcsa panasszal zárom az eheti panaszkönyvszemlét:

„Az asztalon lévő terítő csupa víz." A bejegyzés alatt olvashatatlan aláírás volt. E panaszban nem a panasz a furcsa, — hiszen a nedves, piszkos terítők miatt számosan, magam is panaszkodunk, — hanem az elintézés rovat. Az elintézés rovatba az olvashatatlan aláíró, meg sem várva az üzletvezetőség válaszát, mindjárt, ömaga választ írt, amely vagy nagyfokú opportunizmusának, vagy pedig a kiszolgálók „nyomós" érveinek köszönhető:

„Megállapítottam, hogy a terítő objektív okok miatt nem lehet száraz és gusztusos."

(országh)

APRÓ BOSSZÚSÁGOK . . .

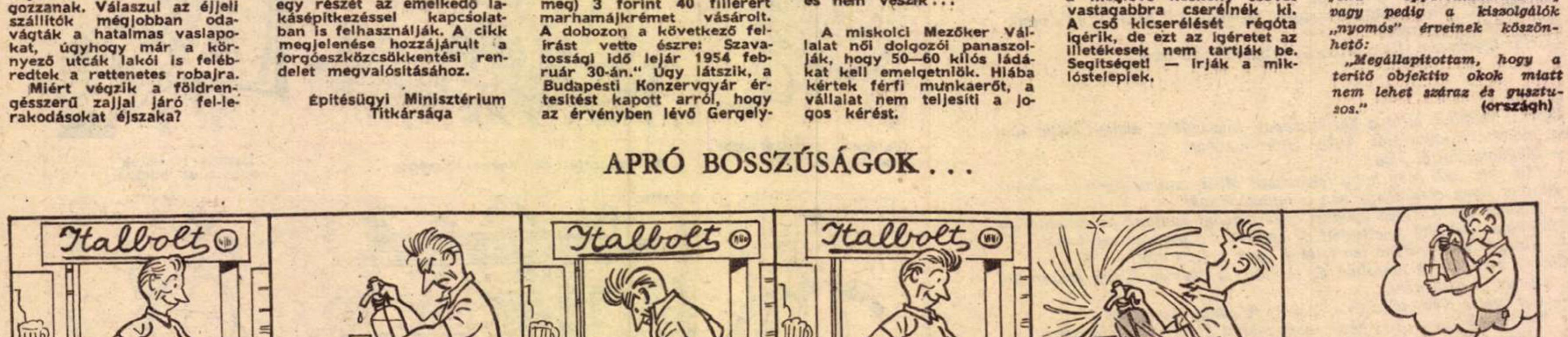

Kulturfront

Darvas Szilárd:

Egy költő emlékére.

Gábor Andor válogatott verseinek megjelenése alkalmából.

Ki már jelent kaptál ajándokul,
s te másik is, ki nem könnyen okul
s felednéd tán, kik érted hulltanak,
tanuld meg magyar jól a multadat.

A halott költő, hogy kezével int,
ezernyi szem a sírból feltekint,
mind megmozdulnak, bárhol fekszenek
s tanítanak a régenholt szemek,
hogy ne feledd, mi volt a Rémület,
az idő előtt aggá vénület,
mitől volt béres csontjáig sovány,
miféle jajtól zengett Orgovány,
s ki jogaidból véresen kitúrt,
tanuld meg jól, hogy ki volt Horthy úr,
a darutollas hetyke tiszteket,
hogy' járt kötélért illő tisztelet,
figyeld egy halott nemzedék szemét,
látta, hogy mint gyűlt szemétre szemét,
hogy negyedszázad dombja mit takar...
tanuld meg jól a multadat, magyar!

S ki jobb utadon végig elkísér,
a költőt, aki holtában is él,
kiben jövőt ígért a gyatra múlt,
illő, barátom, társam, magyarom,

hogy Gábor Andort végre megtanuld!

Bolgár íróvendégeink a Balatonnál

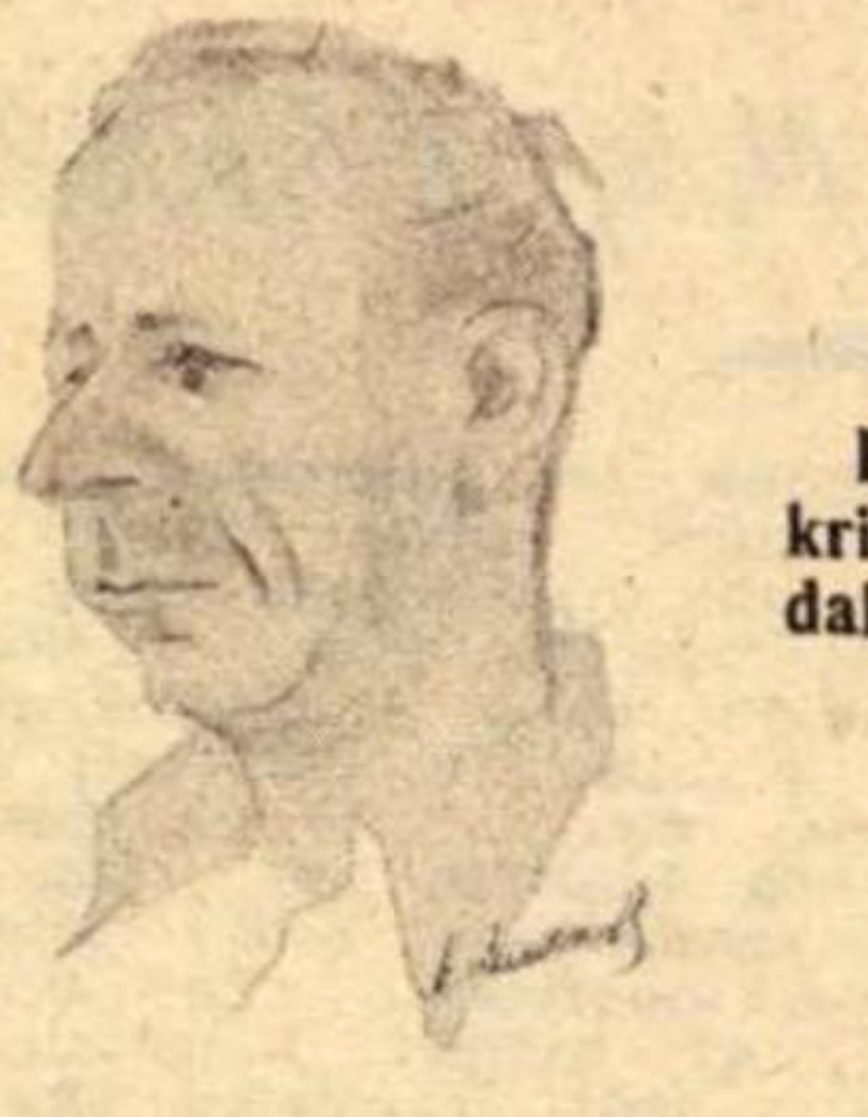

Peter Dinekov irodalmi kritikus és egyetemi irodalomtanár.

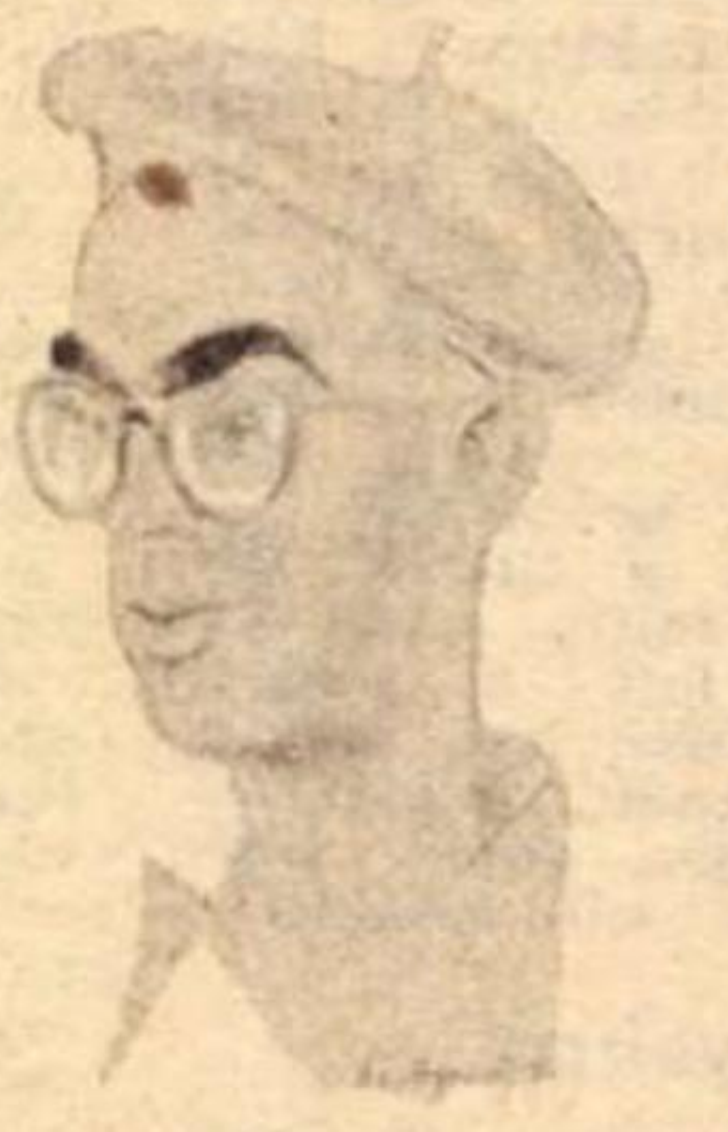

Alexander Muratov költő és műfordító

A jó hallás áldozata

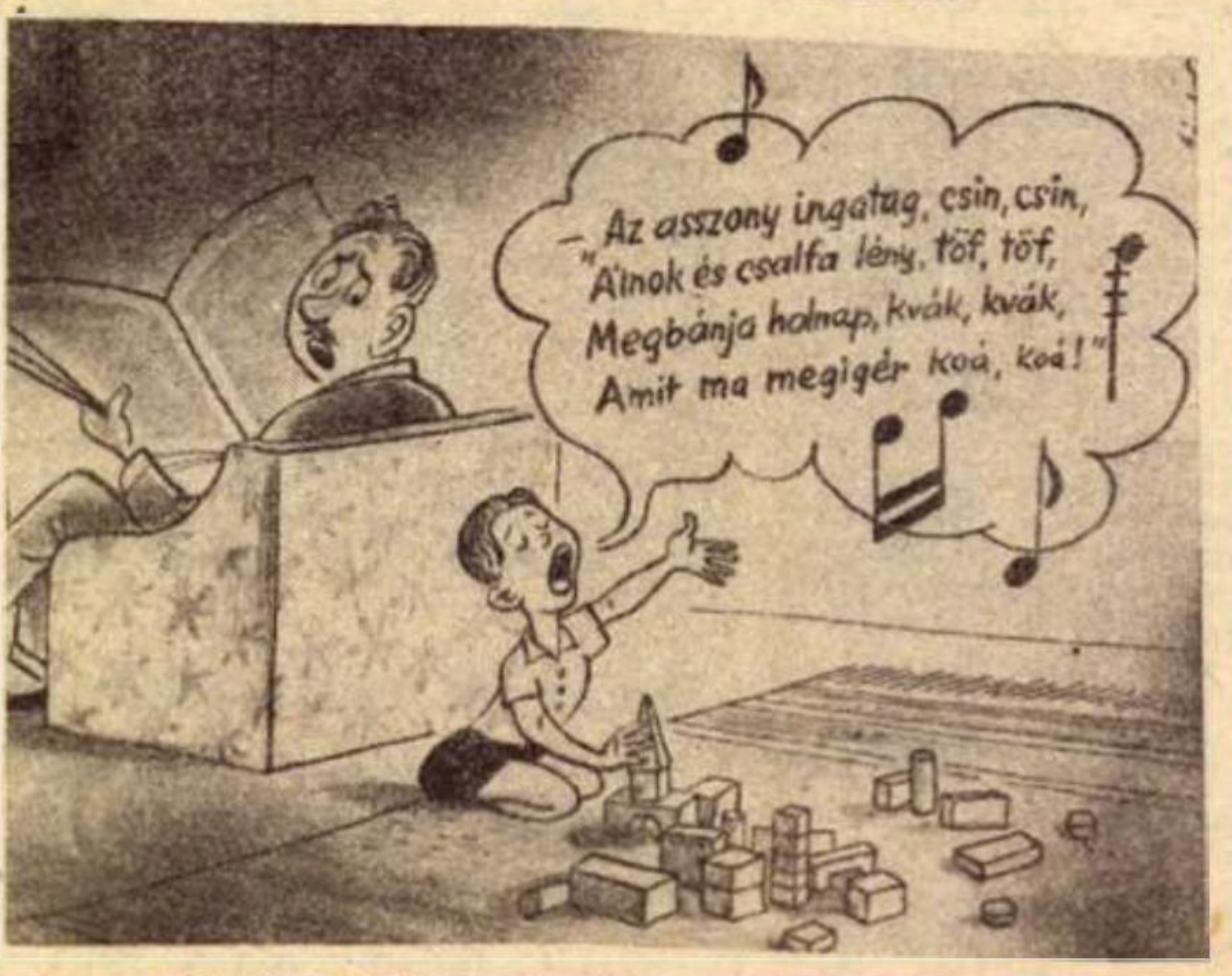
– „Az asszony ingatag, csin, csin,
Álnok és csalfa lény, töf, töf,
Megbánja holnap, kvák, kvák,
Amit ma megigér koá, koá!"

– Pistike, hol tanultad ezt az áriát?
– Az állatkerti szabadtéri előadáson, apukám...

BUDAPEST, 11 ÓRA

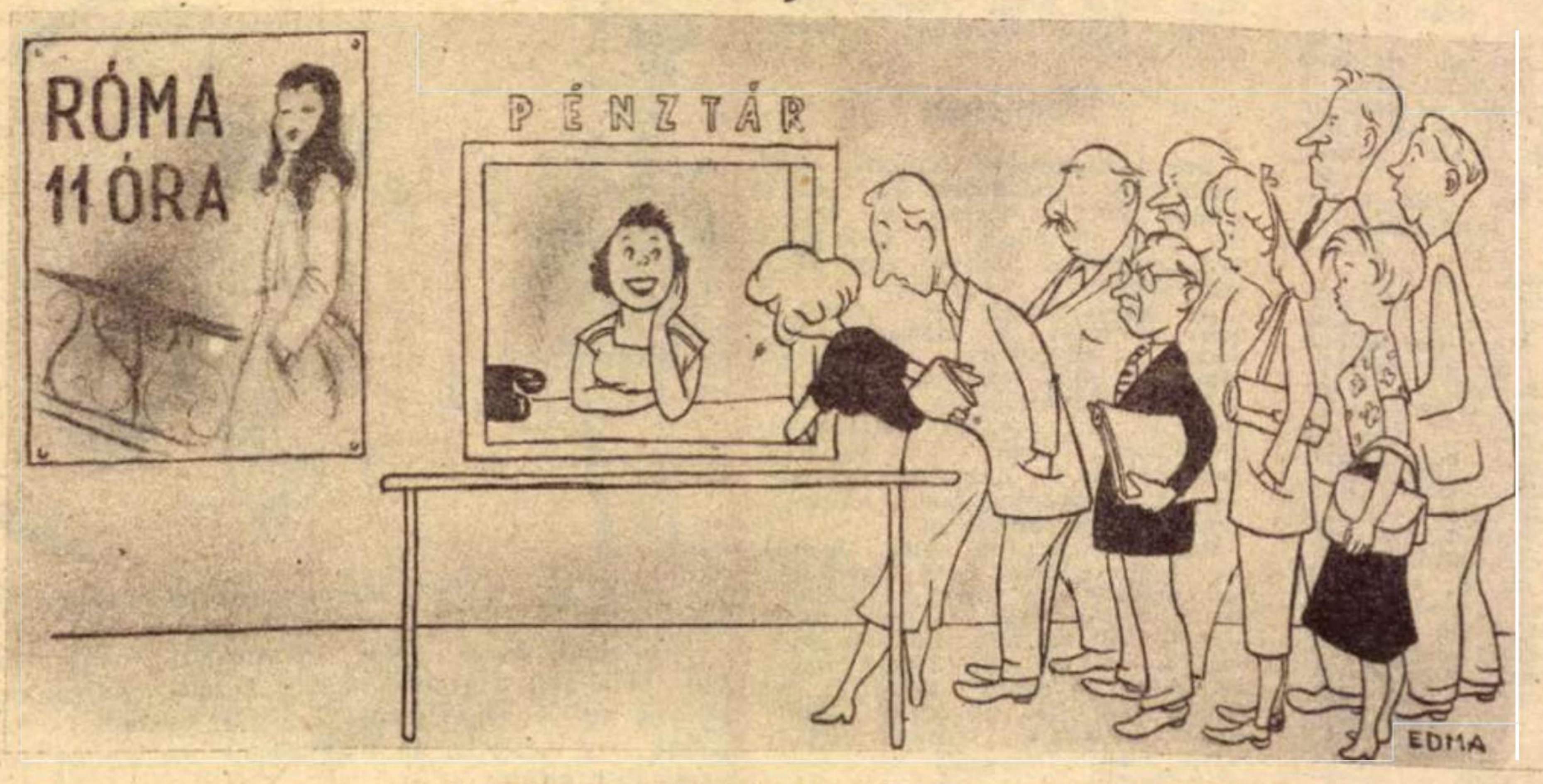

– Sajnálom, mára minden jegy elfogyott!

Ami biztos, az biztos

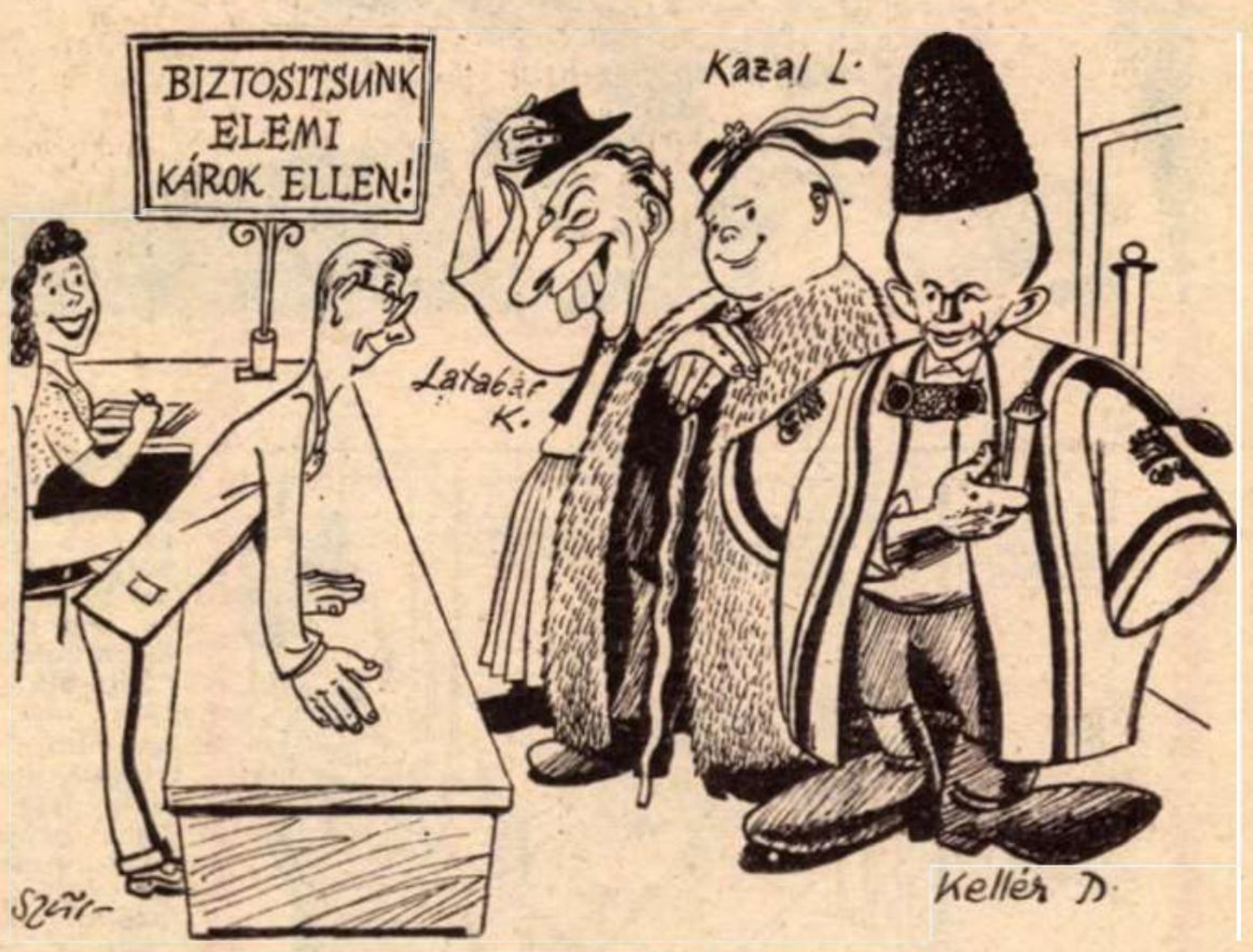
BIZTOSITSUNK ELEMI KÁROK ELLEN!
Kazal L.
Latabár K.
Kellér D.
Szűr-

— Szeretnénk magunkat biztosítani jég- és fagykár ellen...
— Hány hold földjük van?
— Egy se, de szabadtéri fellépéseink vannak...

KÉSEI VENDÉG

Este tíz órára járt az idő, amikor lakásom ajtaján csengettek. Bizonyos fokig meghökkenve láttam, hogy Belkó bácsi áll a küszöbön, az első emelet hatból. Ily késői időben, csaknem éjvíz idején.

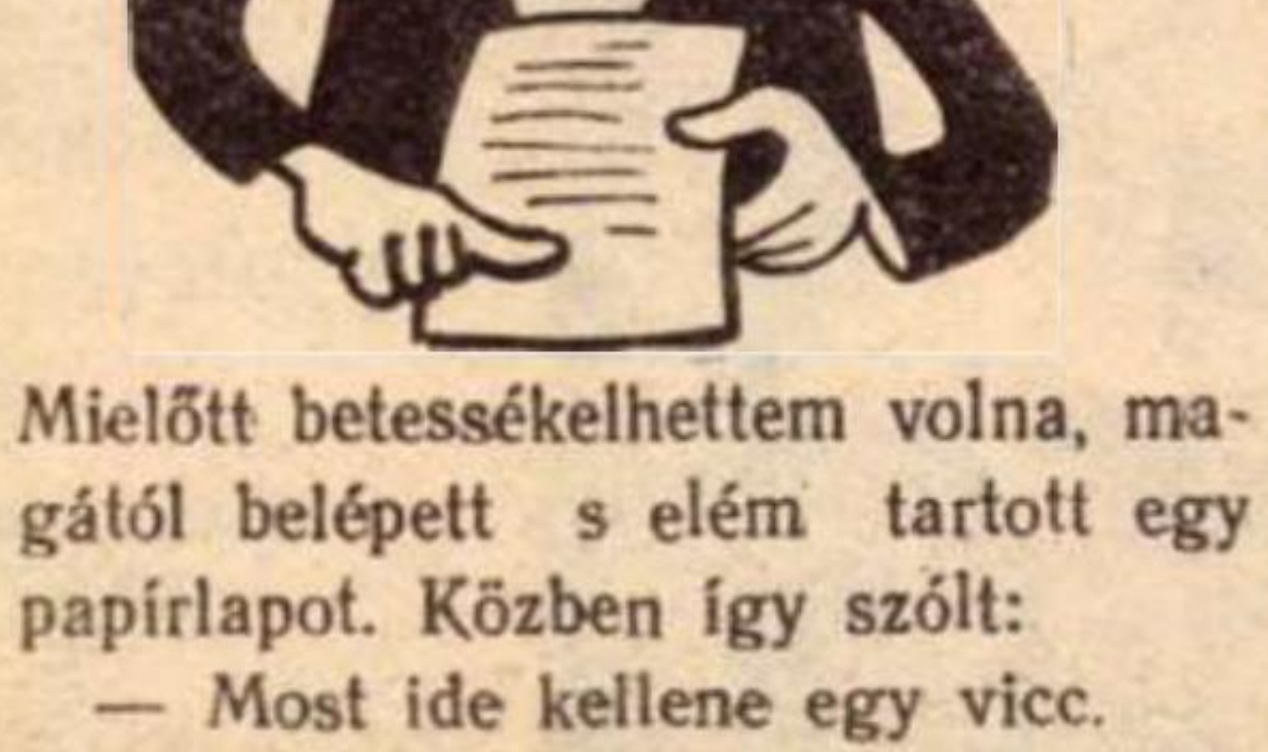

Mielőtt betessékelhettem volna, magától belépett s elém tartott egy papírlapot. Közben így szólt:

— Most ide kellene egy vicc.

Átfutottam az irományt és megállapítottam, hogy egy faliújságcikkről van szó, melyet alighanem őmaga írt a forgóeszközök átfutási idejének csökkentéséről. A mondat, ahova a vicc kellett, így végződött: „...mert havi tervünket csak így teljesíthetjük!"

— Mért kell ide egy vicc? — kérdeztem fásultan, miközben cigarettával kínáltam az öreget.

— Mert a kollégáim tudják, hogy egy házban lakom magával.

Így felelt. S még hozzátette, hogy Kencsik, a faliújságfelelős a lelkére kötötte, hogy vidám írást hozzon a faliújságra, ha már egy házban lakik velem.

Rövid és bágyadt védekezés után meggyőzött arról, hogy segítséget nyujtanom elvtársi, valamint jószomszédi kötelességem, ha már egy házban lakom vele. Ezért hát gondolataimba merültem, hogy a szükséges viccet kitaláljam. Nem tudom, meddig ülhettem így magamba roskadva, tény az, hogy negyedegykor megszólalt.

— Na, mi lesz?

És megrázta a vállamat, amiből arra következtettem, hogy előzőleg elszundíthattam.

— Hát írja csak, Belkó bácsi... — mondtam s az öreg írni kezdte, amit diktáltam.

— „A hiányos tervteljesítés éppen olyan, mint amikor..."

Nem tudtam folytatni. Úgy éreztem, hogy a fejem üres gömb. Ő pedig így szólt:

— Mint amikor valaki cilinderben és alsónadrágban szaladgál.

Régen kacagtam ilyen hatalmasat.

— Drága Belkó bácsi, hát maga jön hozzám viccért? Hiszen maga mestere a humornak!

— Csakugyan jó? — kérdezte szerényen, de látszott az arcán, hogy nincs kétsége efelől.

— Hogy jó-e? Ragyogó!

— Nem kellene csiszolni még?

— Hozzá sem szabad nyúlni!

— De talán még egy vicces szót bele...

— Ebbe? Halálos vétek!

Végülis hálálkodva eltávozott. Harmadnap mesélte, hogy az üzemben óriási sikere volt a cikknek, sőt, vasárnap a rádióban is felolvassák „Az üzemek humora" címmel.

Tabi László

Aminek a pedagógusoknál sem szabadna lennie...

Kissolton tantermet csináltak a tanítólakásból

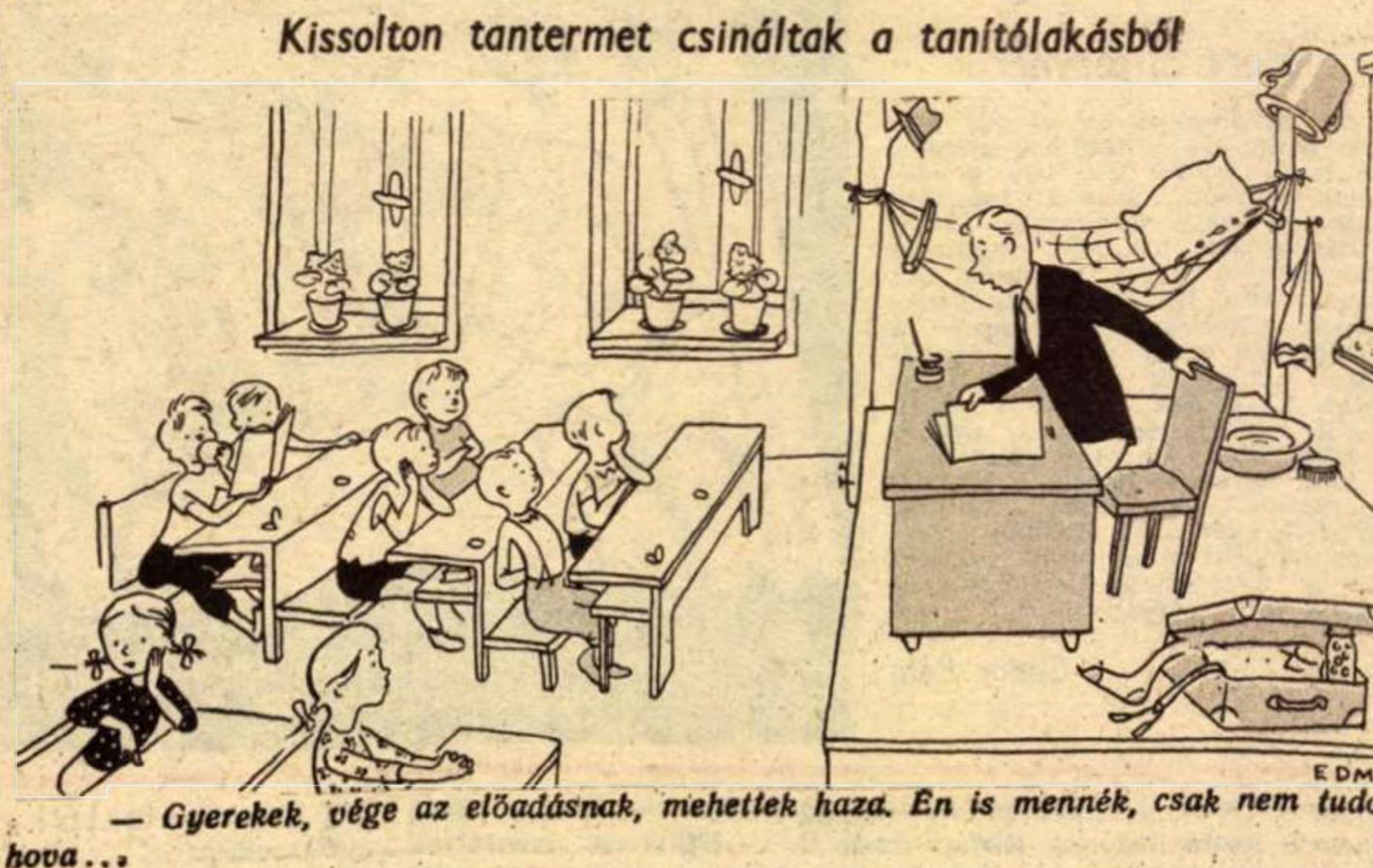

— Gyerekek, vége az előadásnak, mehettek haza. Én is mennék, csak nem tudom, hova...

Mindenki nyer!

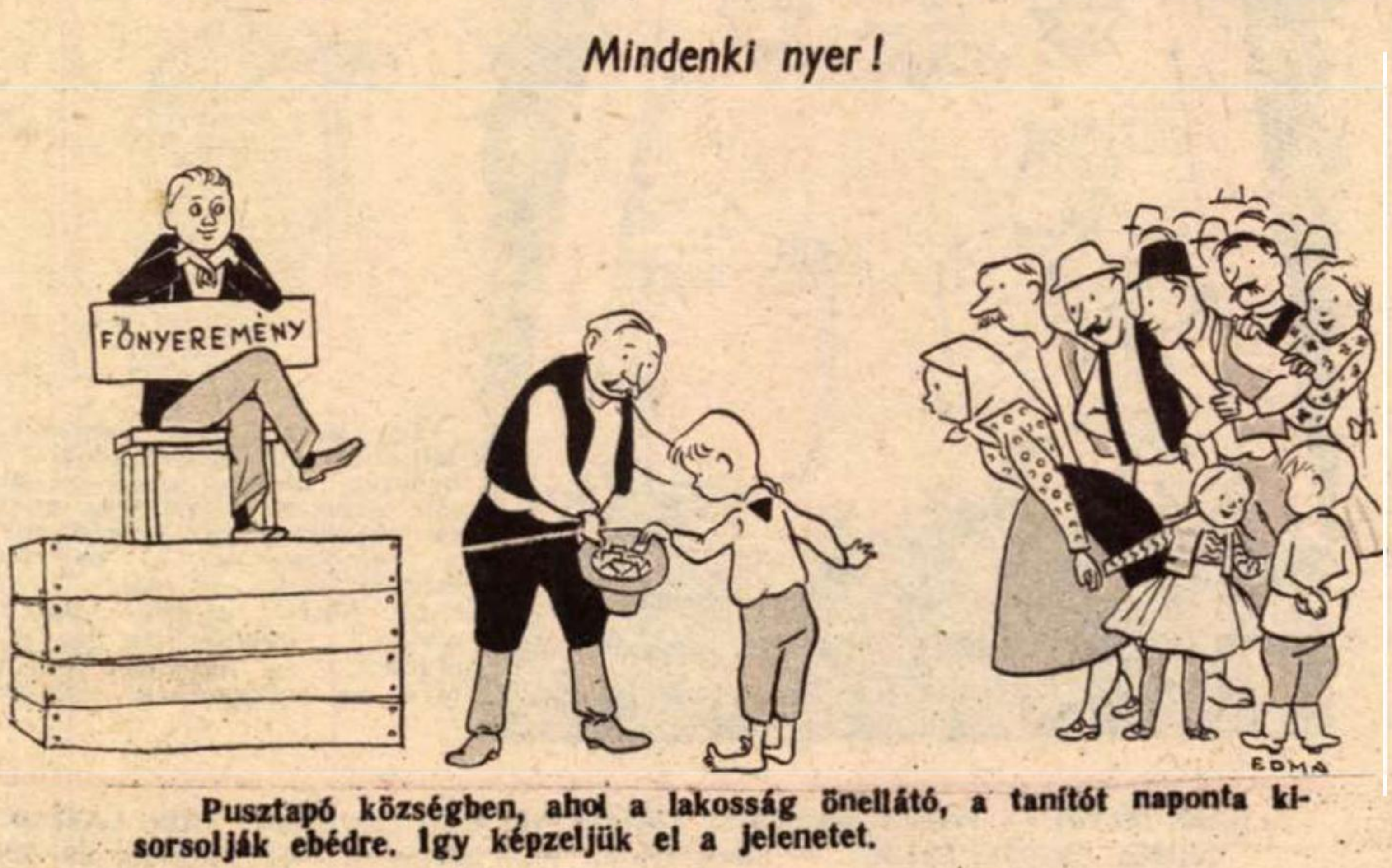

Pusztapó községben, ahol a lakosság önellátó, a tanítót naponta kisorsolják ebédre. Így képzeljük el a jelenetet.

Jó szerencsét!

Ludas Matyi A MECSEKSZABOLCSI ISTVÁN AKNÁBAN

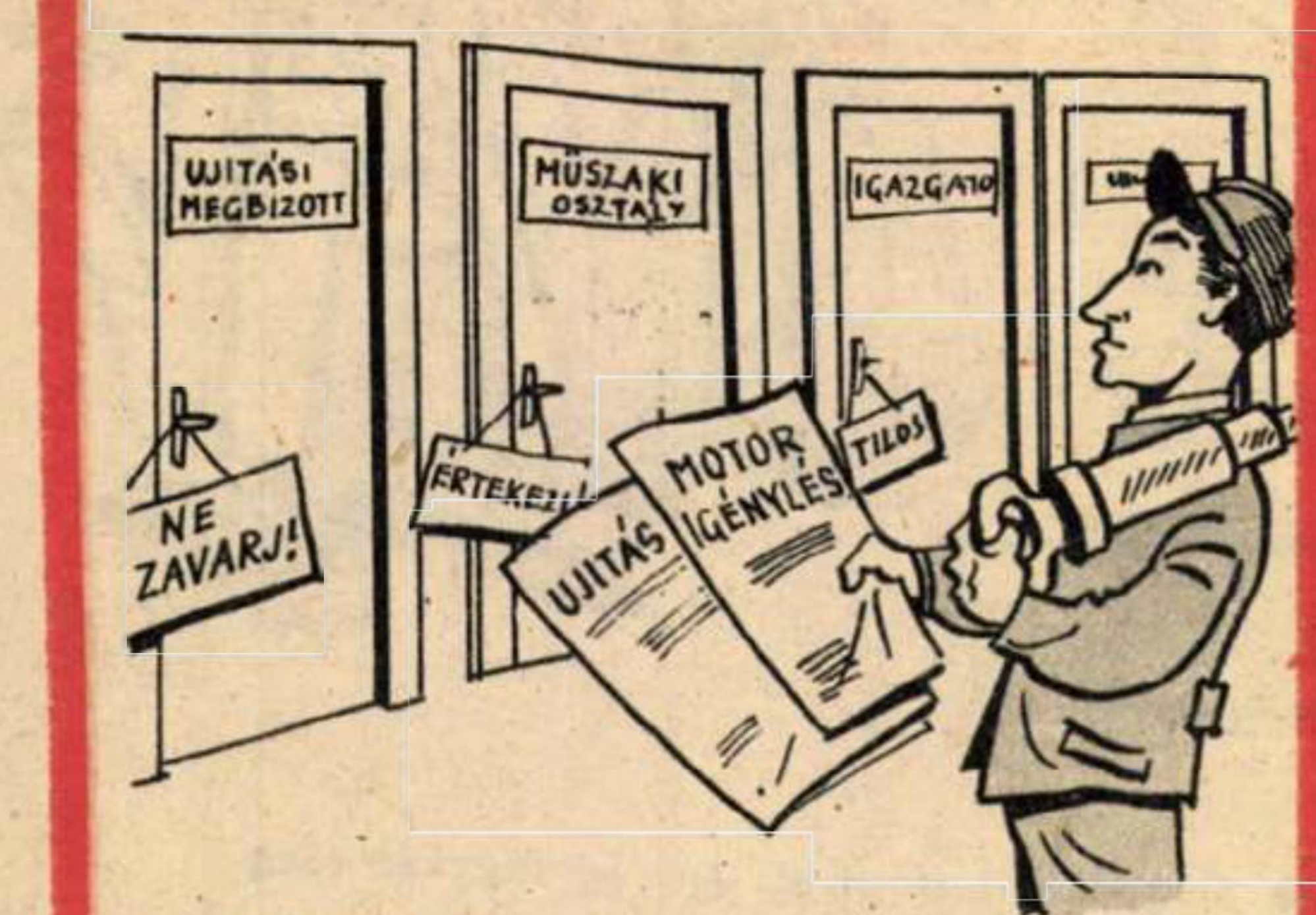

A bánya útvesztőiben kiismerem magam, de a bürokrácia útvesztőiben sohasem fogom magamat kiismerni.

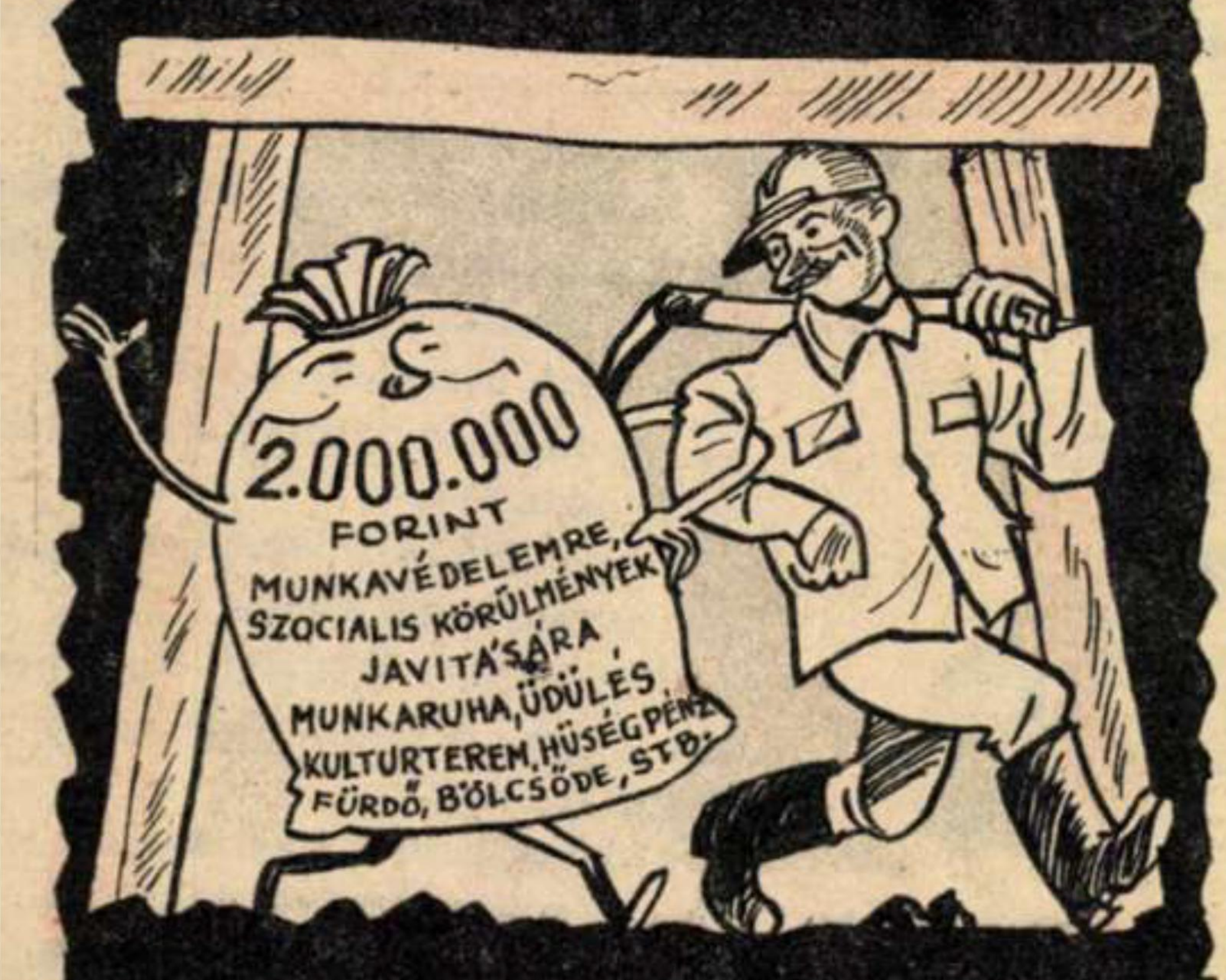
2.000.000 FORINT MUNKAVÉDELEMRE, SZOCIALIS KÖRÜLMÉNYEK JAVITÁSÁRA, MUNKARUHA, ÜDÜLÉS, KULTURTEREM, HÜSÉGPÉNZ, FÜRDŐ, BÖLCSŐDE, STB.

A bányában szereztelek, enyém vagy!

GYÖNGÉD FIGYELMEZTETÉS

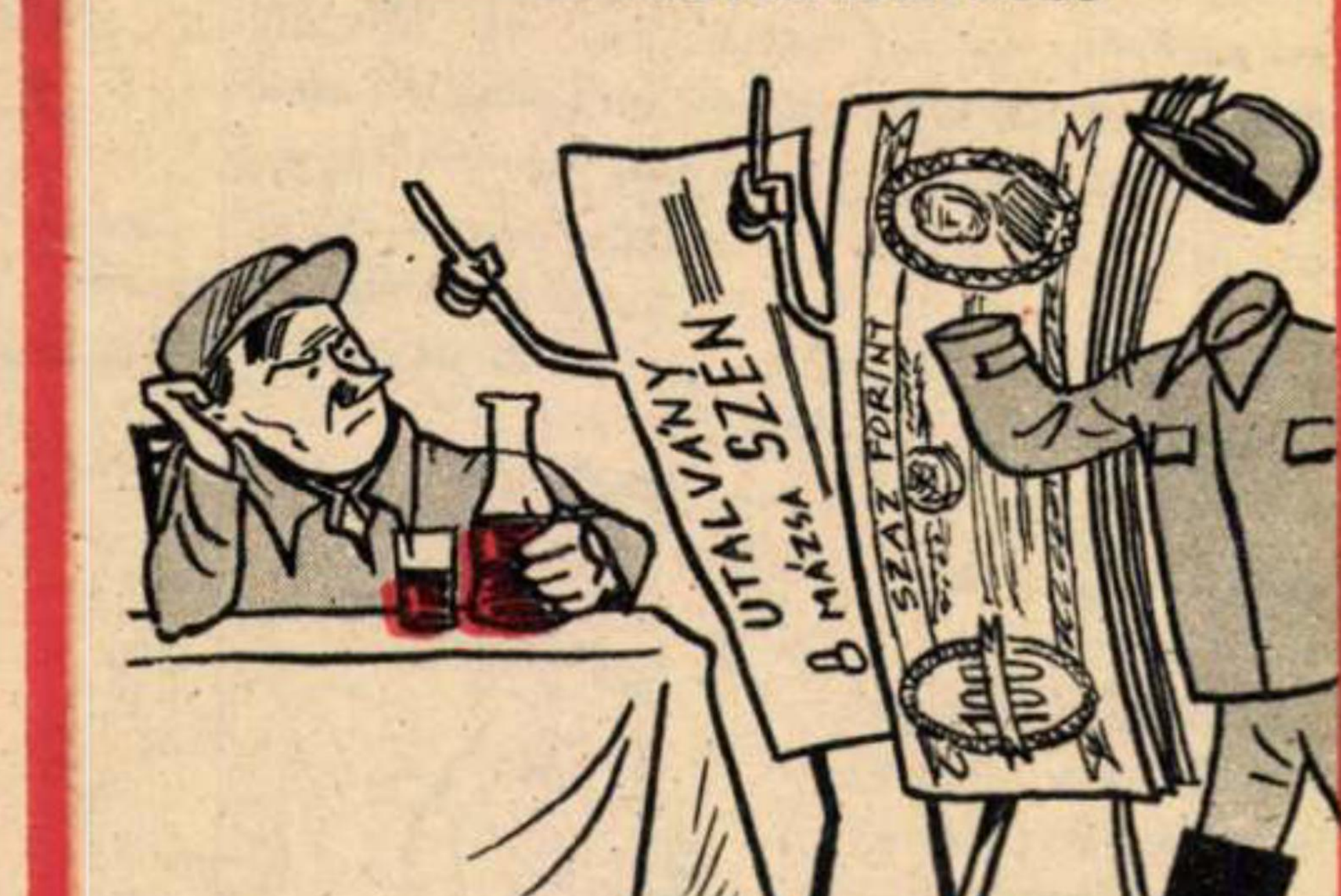

— Bányász szaktárs, vigyázzon, mert elesik!
— Egy kis bortól nem szoktam én soha elesni.
— Nem is a bortól esik el, hanem tőlünk.

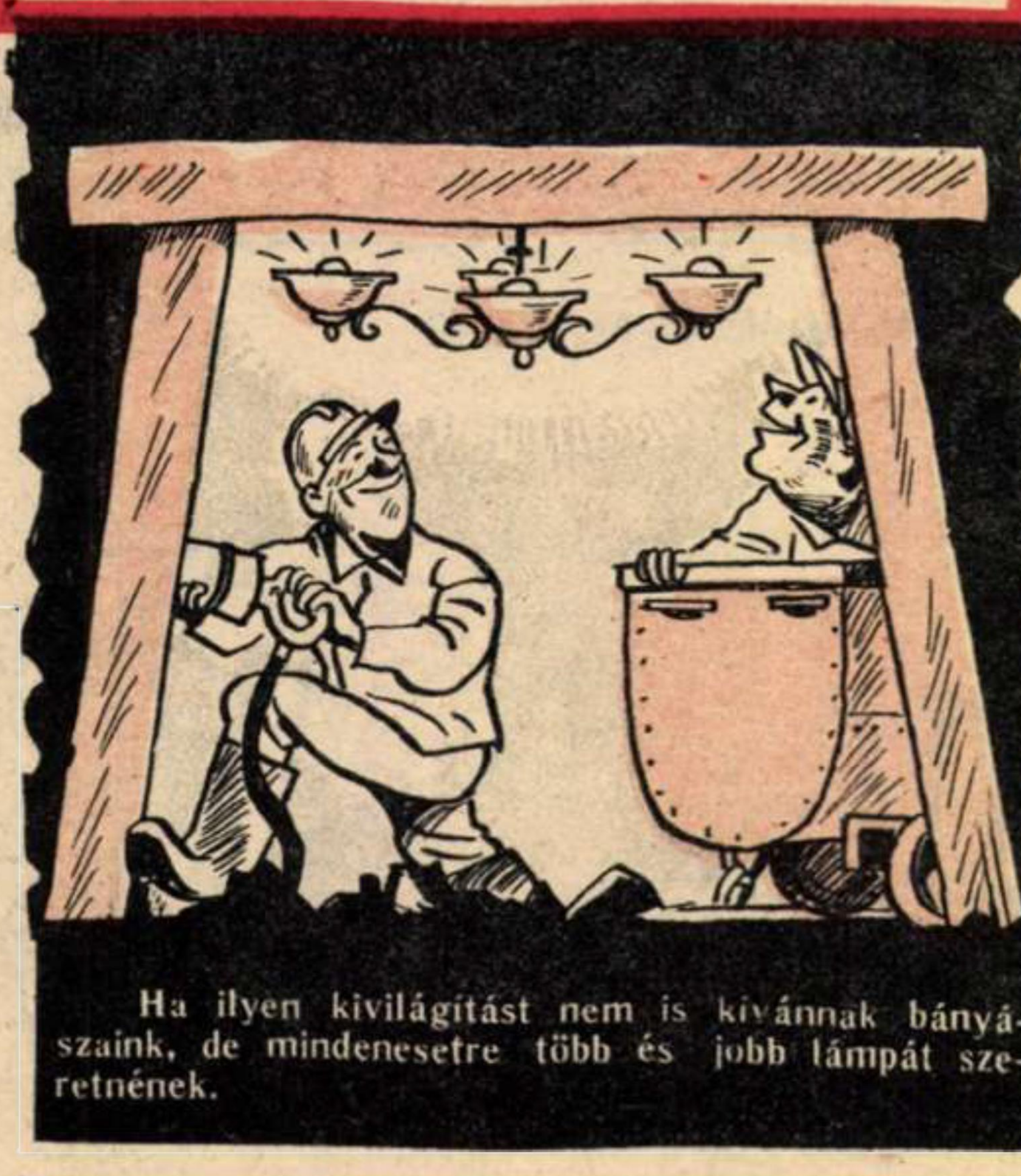

Ha ilyen kivilágítást nem is kívánnak bányászaink, de mindenesetre több és jobb lámpát szeretnének.

Útiterv

Hogy mit akarunk megnézni? Hát természetesen mindent. Jót és rosszat, lelkesítőt és bosszantót. Az elvtársak szerint ez nem futja az időnkből és erőnkből. — Vidd őket a futballistákhoz, — mondja Szilasi elvtárs, az István-akna igazgatója, kísérőnknek, Maderspach főmérnöknek — Futballistákhoz? Nem akarunk mi futballozni, le akarunk menni a bányába. — No! Hát ott dolgozik a futballista brigád. Van nekünk nemcsak futballista, hanem zenész- és dalárda-brigádunk is. Összeszokott emberek, együtt dolgoznak, együtt próbálnak. — Megtudjuk, hogy a futballisták „lejtősvágatban" fejtik a szenet Nem is nagyon lejt a vágat, mindössze 45 foknyira, olyan kezdő bányászoknak, mint mi vagyunk, ez éppen elég. Gyerünk. Beöltözünk, elindulunk.

Toronyakna

Kísérőnk egy váratlan fordulattal először nem is lefelé visz minket, hanem felfelé. Háromemeletes magasba visz a felvonó, ott van a szállítómű gépterme. Ragyogóan tiszta, világos teremben egy 1000 lóerős motor és két ember dolgozik. A motor hajtja a négyméteres tárcsájú hatalmas kerekeket, a kerekek húzzák, eresztik a csillékel telt „kasokat" és a két ember parancsol nekik. Ott állnak a terem egy-egy végében, időnként megrántanak egy fogantyút, csengő- és dudaszóval „beszélgetnek" a lentiekkel. Nem nehéz beosztás, — véljük. Kísérőnk a fejét rázza: egyik a legnehezebbeknek. Négy műszert figyelnek egyszerre a gépkezelők, nyolc órán át. Rendkívüli figyelmet, akaraterőt és pontosságot igényel ez a munka.

Nyolcvan méter rézsút lefelé

Kétszáz métert zuhanunk lefele a második szintre. Nemsokára sötétben, pocsolyákban gázolunk. Kiáltások hangzanak, csillék csattognak, jószerencsét! A sűrített levegővel hajtott kis mozdony egész vonatot húz maga után csörömpölve. Nemsokára megérkezünk a frontra, ahol nem katonák, hanem bányászok harcolnak. Mégpedig a híres futballisták, tizenhárman. Egy teljes csapat és két tartalék. Fiatalok, izmosak, nótázva dolgoznak a fojtó hőségben. — Mi a kedvenc daluk? — kérdjük és a mellettünk álló fiatal vájár nevetve válaszol: — Még mindig az „Apu hod med be..." Miközben bizonytalan érzéssel pislogtunk lefelé a „lejtősvágatba", a futballcsapat iránt érdeklődtünk. „Hatodikak voltunk a megyei bajnokságban, de az idén negyedikek leszünk..." Kísérőnk biztat: — Most lemegyünk az alsó szintre, ott is megnézzük a fejtést. Semmi az egész, csak ródlizni kell ródli nélkül. — Hát mi ródliztunk, néha háton, néha hason, de legtöbbször ülve. Közben jobbról-balról nyugodt hangon hallatszott: Jó szerencsét! Egyhelyütt közvetlenül egy fiatal bányász mellett porzottam el. „Mit játszik a csapatban? — kérdeztem." „Jobbösszekötőt" — kiáltotta, de a többit már nem hallottam, mert eltűntem egy lyukban. Közvetlenül mögöttem 90 kilós rajzolónk csúszott, mocskos rajztömbjét óvatosan szorítva magához. Valahogy megvetettem a lábam, hogy bevárjam. Hosszú csend után hallottam, hogy énekel: „Apu hod med be..." Ekkor értettem meg, milyen aktuális itt ez a népszerű dal.

A Milasin-ügy

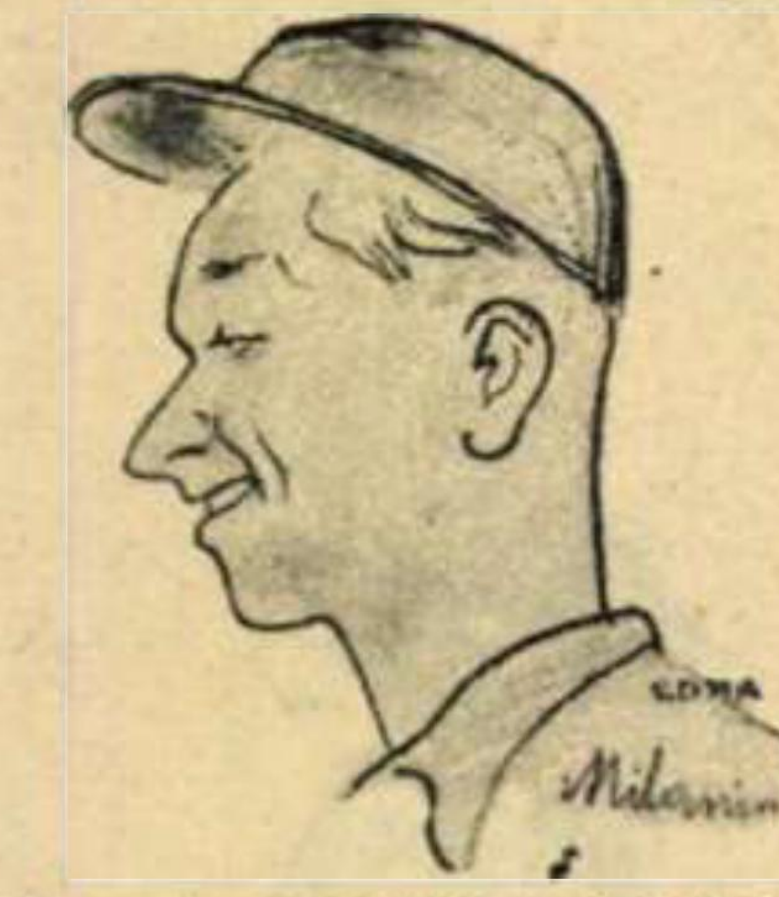

Egy keresztvágat végében találjuk a Milasin-brigádot. Egy hónapig ciklikus grafikon alapján végezték a feltárás munkáját. A kilenctagú brigád egyike a legjobbaknak a bányában. Megkérdezzük az egyik brigádtagot, nincs-e valami elpanaszolnivalója. „Volna, de hát úgyis hiába..." — mondja. „No, elvtárs, ne csüggedjen! Mi azért utaztunk 240 kilométert, azért zuhantunk kétszáz métert és csusztunk nyolcvanat, hogy magával beszélgessünk." Ezekután elmondja, hogy a ciklikus grafikon alapján 31 méterben állapították meg a normát. Szakáll mérnök ígéretet tett, hogy a 100 százalékon felüli teljesítményt megfizetik. Egy hónap alatt 42 métert haladtak, de csak a száz százalékot fizették ki. Később megtudtuk, hogy nagy vita kerekedett a Milasin-ügy körül s ilyen vita van más aknákban is van. Szilasi igazgató elvtárs szerint Szakáll mérnöknek nem volt joga ígérni, mert ez csak próba volt és a kifizetésre nincs minisztériumi engedély. Azt is megtudtuk, hogy Gerencsér főmérnök állhatatosságán múlik az egész, mert szerinte semmi sem jár. Azt hiszem, hogy közel járunk az igazsághoz, ha azt mondjuk: akár joga volt ígérni Szakáll mérnöknek, akár nem, akár próba volt, akár előadás, — az elvégzett munkát meg kell fizetni.

Öregek és fiatalok

Kifelé jövet Kladivó János vájárral találkozunk, munkamódszerátadó értekezletre igyekszik. Kladivó elvtárs öreg vájár, ő foglalkozik a fiatalokkal. Vannak szép eredményei: a Labdovszki-csoport az ő útmutatásai nyomán 80-ról 120 százalékra emelte teljesítményét. „Nincs baj a fiatalokkal?" — kérdjük. „Hát legfeljebb az, hogy a vájáriskolából kijövet megvan az elméleti tudásuk, de nincs meg a tapasztalatuk. S nem mindig hallgatnak az öregekre." Kedves fiatalok! hallgassatok az öregekre! Ők is voltak fiatalok és ti is lesztek még öregek!

Létszám és egyéb gondok

Kevés a létszám, hallottuk mindenfelől. Sok az álbeteg, aki nyúlólat épít, szőlőt kapál vagy gombászni megy munka helyett. És sok a „bumlizó". (Így hívják itt az igazolatlanul mulasztókat.) Rossz nap a szombat, mert utána vasárnap következik. És rossz nap a hétfő, mert előtte vasárnap volt. De rossz még a fizetési nap is, mert előtte fizetés volt a szokásos eszemiszommal. (Az eszem nem baj, csak az iszom, ha túlzásba viszik.) Rosszak voltak még: szántás-vetés-aratás, kukoricakapálás, szüret és disznóölés.

Üzenetek

Sokat hallottunk objektív és szubjektív nehézségekről. „Ezt írjátok meg, elvtársak, azt írjátok meg, elvtársak." A hallottak és tapasztaltak alapján csak rövid üzeneteket küldünk:

A bányászoknak azt üzenjük, hogy nemcsak a mennyiségre, hanem a minőségre és biztonságra is lehet felajánlást tenni.

Az aknászoknak és frontmestereknek azt üzenjük: legyenek szigorúak, irtsák ki a haverszellemet és ha nehézségek vannak, ne tipeg-topogjanak, hanem intézkedjenek önállóan.

Raizer Ferencnek azt üzenjük, hogy sajnos, nem lehetünk ott, amikor hír szerint rövidesen bumlikirállyá koronázzák. Pedig állítólag felemelő látvány lesz, amint az elmulasztott műszakokkal hímzett palástját a DISZ-brigád két apródja: Rádi János és Zatykó Zoltán viszik majd utána. Ünnepélyesen nemgratulálunk.

A műszaki vezetőknek azt üzenjük: a műszaki feltételekért nemcsak a geológiai viszonyok, hanem a vezetők is felelősek. Több megértést a dolgozók iránt, akkor kevesebb lesz az objektív nehézség.

Harc a tervért

Az István-akna az utóbbi időben lemaradt a többiek mögött. De hadd írjunk ide egy örvendetes számot, amely lapzárta után érkezett: augusztus 22-én, a bányászhét második napján a teljesítmény 113,2 százalék. Az István-akna hős bányászai harcolnak a tervért. Dübörögnek a fejtőgépek, zeng a fúró, robbanások vetik szét a csillogó szénfalat. Csúszdák rázzák, csillék nyelik a rengeteg szenet, amiből mindig több kell, mert ebből lesz a jólét és szocializmus. „Hős bányászaink" — sokszor halljuk, olvassuk ezt. De igazán csak akkor értjük meg, hogy valóban hősök, ha látjuk őket dolgozni lent a föld mélyében.

Gádor Béla

AZ ISTVÁN-AKNÁBAN BEVEZETTÉK A MŰSZAKI NORMÁT

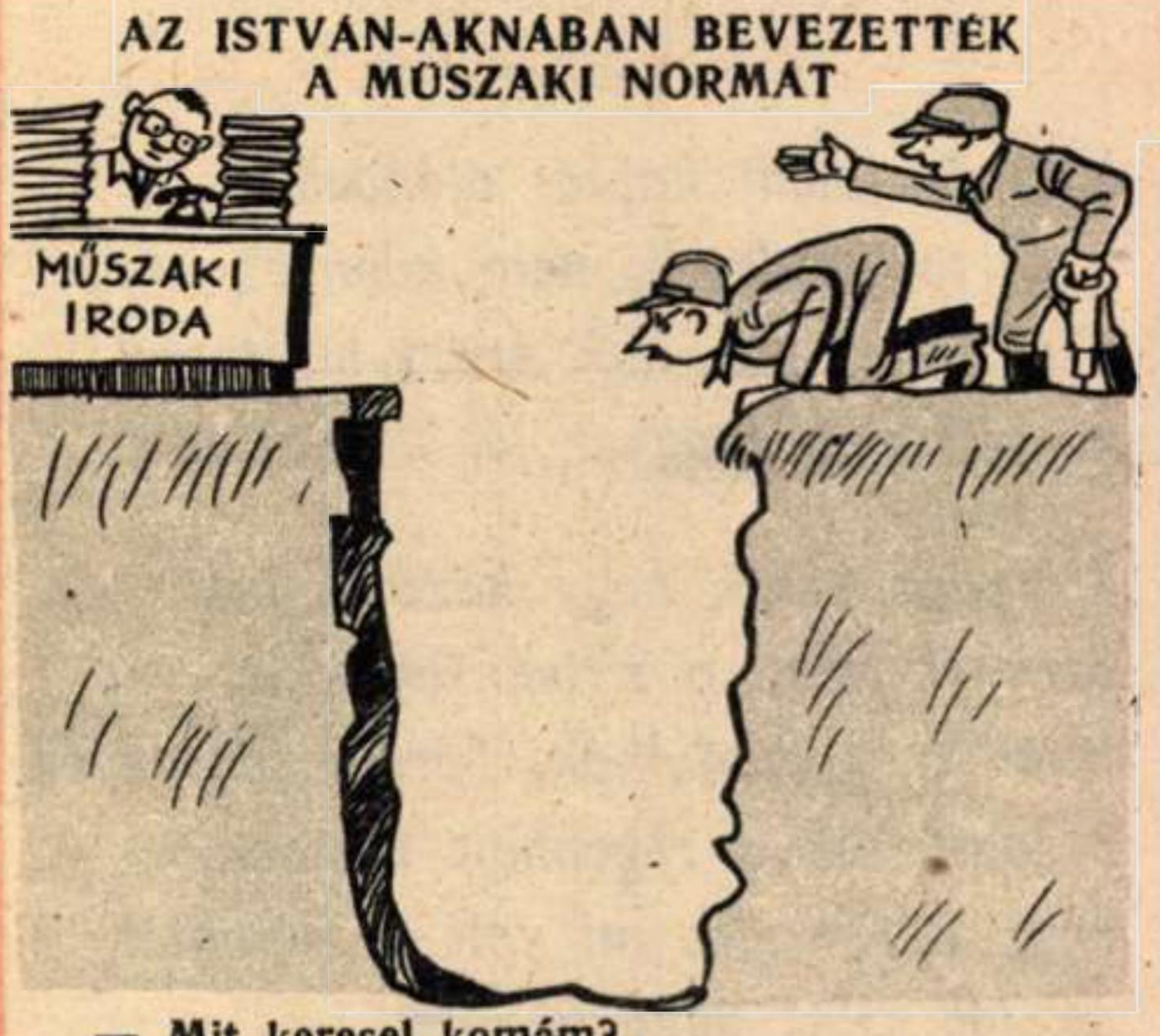

— Mit keresel komám?
— A megfelelő műszaki feltételeket. De nem látok, csak egy nagy űrt az ígéretek és a megvalósítás között.

EGYES BÁNYAMESTEREK GOROMBASKODÁSSAL PÓTOLJÁK AZ ELTÖRÖLT PÉNZBÍRSÁGOT

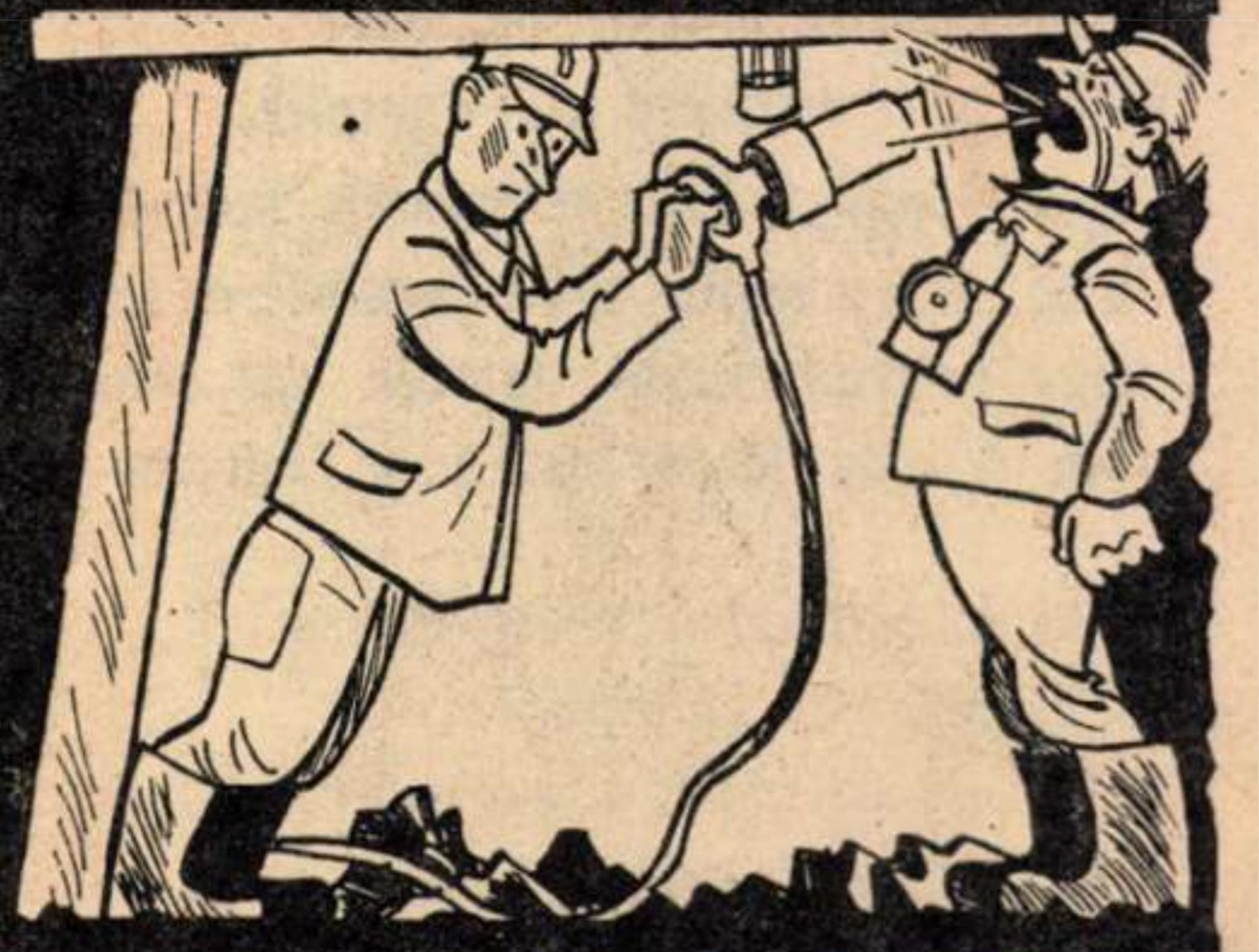

Bányász: No, ez felért legalább 100 forinttal.

BETEGLÁTOGATÁS

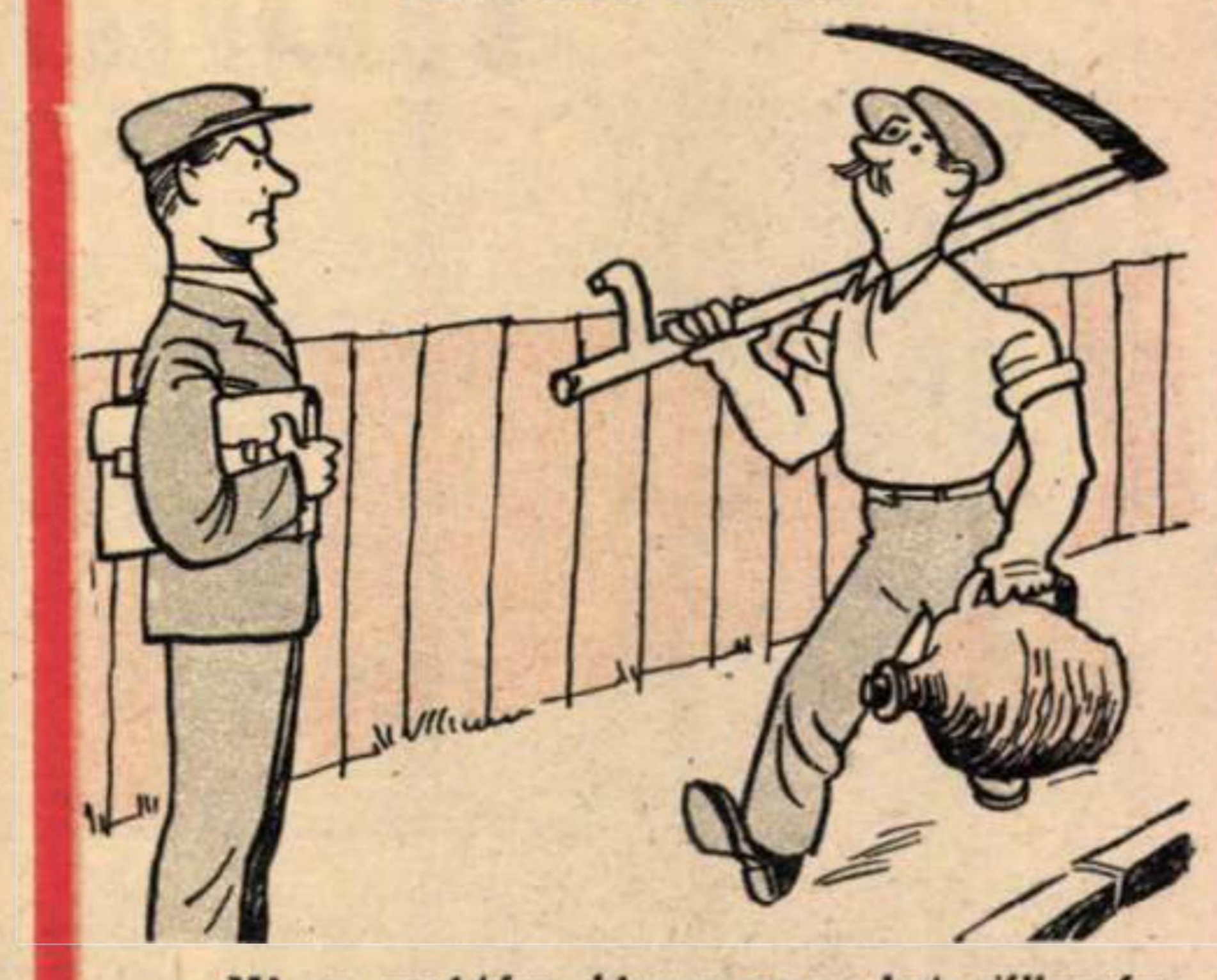

— Mi az, szaktárs, hiszen maga betegállományban van!
— Igen, de az orvos azt mondta, hogy nem kell feküdnöm. Ha már nem fekszem, gondoltam, kijövök egy kicsit. Ha már kijövök, gondoltam, kaszálok egy kicsit és ha megszomjazom, gondoltam, iszom egy kicsit.

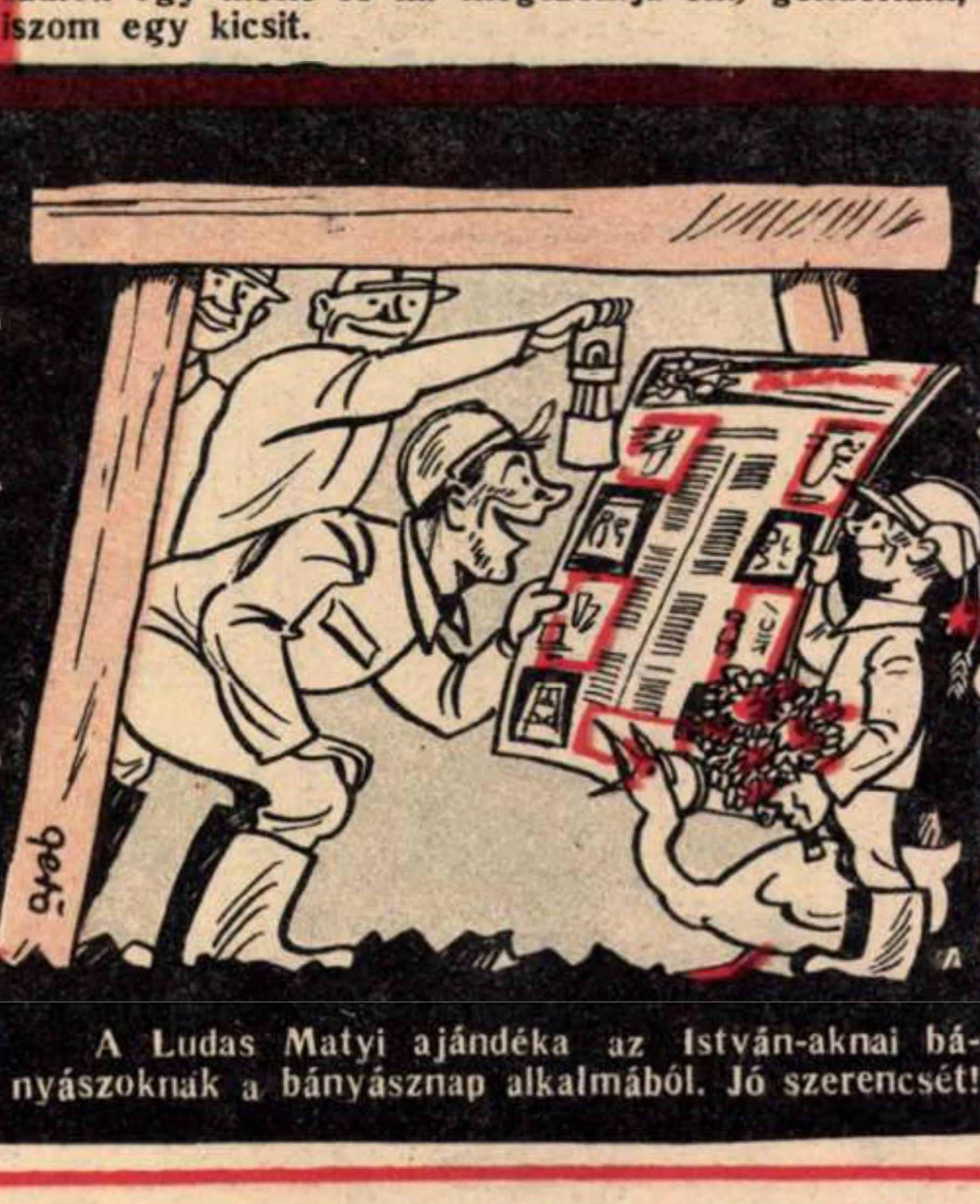

A Ludas Matyi ajándéka az István-aknai bányászoknak a bányásznap alkalmából. Jó szerencsét!

LUDAS MATYI. — Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA. — Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ. — A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 222-271, 221-293. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221-285. — Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-002, 180-850. — Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-u. 10. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Példányszám: 267.000.